

ΕΤΗΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

20
24

ΑΘΗΝΑ 2025

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

2024

ΑΘΗΝΑ 2025

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διεύθυνση
Ελ. Βενιζέλου 21
102 50 Αθήνα

Δικτυακός τόπος

<http://www.bankofgreece.gr>

Τηλέφωνο

+30 210 320 2851

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.

ISSN: 3057-4099

DOI: <https://doi.org/10.52903/envrep.2024>

https://www.bankofgreece.gr/Publications/BoG_Environmental_Report_2024.pdf

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
Κύριες δράσεις για το 2024	7
2. Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ: ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	8
2.1 Ρόλος και αρμοδιότητες	8
2.2 Εγκαταστάσεις και προσωπικό	9
3. Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ	10
3.1 Περιβαλλοντική Πολιτική	10
3.2 Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	10
3.3 Οργάνωση και ρόλοι	11
3.4 Περιβαλλοντικές πλευρές και επιπτώσεις	13
3.5 Αναγνώριση και αξιολόγηση περιβαλλοντικών κινδύνων και ευκαιριών	14
3.6 Εφαρμοστέες νομικές απαιτήσεις	15
3.7 Περιβαλλοντικά προγράμματα	16
3.7.1 Έργα αναβάθμισης κτιριακών υποδομών	16
3.7.2 Πράσινα πληροφοριακά συστήματα	16
3.7.3 Πράσινες προμήθειες	17
3.7.4 Δράσεις στο πλαίσιο της παραγωγικής δραστηριότητας	17
3.7.5 Ψηφιακός μετασχηματισμός	17
4. ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	18
5. ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ	19
5.1 Πρωτοβουλίες για τη μείωση του ιδίου περιβαλλοντικού αποτυπώματος των Κεντρικών Τραπεζών	19
5.2 Εφαρμογή αρχών βιώσιμων και υπεύθυνων επενδύσεων στη διαχείριση χαρτοφυλακίων	20
6. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ	20
6.1 Κατανάλωση φυσικών πόρων	21
6.1.1 Ηλεκτρική ενέργεια	21
6.1.2 Νερό	22
6.1.3 Καύσιμα θέρμανσης	23
6.1.4 Καύσιμα κίνησης	24
6.2 Αναλώσιμα γραφείου	25
6.3 Άλλα αναλώσιμα	26
6.4 Απόβλητα	27
6.5 Εκπομπές Αερίων του Θερμοκηπίου	29
6.5.1 Άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – Scope 1	29
6.5.2 Έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – Scope 2	30
6.5.3 Άλλες έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – Scope 3	31

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι μία από τις πρώτες κεντρικές τράπεζες που ανέλαβαν πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που άπτονται της κλιματικής αλλαγής και της προστασίας του περιβάλλοντος ευρύτερα.

Το 2009 συγκροτήθηκε η διεπιστημονική Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ) για τη μελέτη των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, καθώς και μια Επιτροπή με αντικείμενο τη θέσπιση της επίσημης περιβαλλοντικής πολιτικής της Τράπεζας και τη διαμόρφωση των στρατηγικών στόχων για την περιβαλλοντική διαχείριση της λειτουργίας της.

Στα θέματα της κλιματικής αλλαγής, η Τράπεζα της Ελλάδος πέτυχε μια σειρά από ορόσημα τα τελευταία 16 χρόνια. Μεταξύ άλλων, δημοσίευσε καινοτόμες εκθέσεις, είναι η πρώτη κεντρική τράπεζα που προσυπέγραψε τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής της περιβαλλοντικής πρωτοβουλίας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (United Nations Environment Programme Finance Initiative – UNEP FI) και είναι μέλος του Δικτύου Κεντρικών Τραπεζών και Εποπτικών Αρχών για ένα Πράσινο Χρηματοπιστωτικό Σύστημα (Network of Central Banks and Supervisors for Greening the Financial System - NGFS), στο πλαίσιο του οποίου συμμετέχει σε όλες τις ομάδες εργασίας (workstreams και task forces).

Περαιτέρω, σε ευθυγράμμιση με την αντίστοιχη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και εντός του πεδίου των αρμοδιοτήτων της, η Τράπεζα έχει δεσμευθεί να υλοποιήσει μια σειρά δράσεων για την αντιμετώπιση ζητημάτων κλιματικής αλλαγής και βιωσιμότητας.

Από το 2021 με την ανασύσταση της Επιτροπής Περιβαλλοντικής Πολιτικής, η οποία λειτουργεί πλέον σε ανώτατο επίπεδο, η Τράπεζα έχει εντείνει τις προσπάθειές της για τη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των ιδίων λειτουργιών της. Για τον καλύτερο συντονισμό των δράσεών της για το περιβάλλον, δημιούργησε το πρόγραμμα Bank of Green (BoGreen), η ονοματοδοσία του οποίου έγινε από το προσωπικό της μέσω διαγωνισμού, που σηματοδότησε την έναρξη μιας ευρείας καμπάνιας ευαισθητοποίησης και μιας σειράς ενεργειών για τη βελτιστοποίηση της περιβαλλοντικής διαχείρισης των λειτουργιών της.

Κύριες δράσεις για το 2024

Αναθεώρηση της Περιβαλλοντικής Πολιτικής τον Οκτώβριο του 2024		Εφαρμογή καλών πρακτικών του Ευρωσυστήματος για τον υπολογισμό CO ₂	
	Ψηφιακός μετασχηματισμός & εκσυγχρονισμός των διαδικασιών εσωτερικών λειτουργιών		Συμπερίληψη περιβαλλοντικών κριτηρίων στο 36,84% των προμηθευτικών διαγωνισμών
Διοργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων για τα παιδιά		Μείωση κατανάλωσης χαρτιού κατά 6,21%	

Την ίδια χρονιά ξεκίνησε η εφαρμογή του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) της Τράπεζας και εκδόθηκε η Περιβαλλοντική της Πολιτική, η οποία επικαιροποιήθηκε για πρώτη φορά εντός του 2024.

Τέλος, το 2021 δημιουργήθηκε το Κέντρο Κλιματικής Αλλαγής και Βιωσιμότητας, με αποστολή το σχεδιασμό και την υποστήριξη των δράσεων της Τράπεζας και της ΕΜΕΚΑ σχετικά με το κλίμα και τη βιωσιμότητα. Το Κέντρο έχει επίσης ενεργό ρόλο στην παρακολούθηση και διαχείριση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των εσωτερικών λειτουργιών της Τράπεζας, ενώ το 2024 ανέλαβε και το συντονισμό του Γραφείου Διαχείρισης Έργων Περιβάλλοντος που συστάθηκε στην Τράπεζα την ίδια χρονιά.

2 Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ: ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

2.1 ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύθηκε με βάση το Πρωτόκολλο της Γενεύης της 15ης Σεπτεμβρίου 1927 και έκτοτε λειτουργεί ως η κεντρική τράπεζα της χώρας.

Είναι θεσμικά και λειτουργικά ανεξάρτητη.

Από τον Ιανουάριο του 2001, με την είσοδο της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ, η Τράπεζα εντάχθηκε στο Ευρωσύστημα, που αποτελείται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών της ζώνης του ευρώ και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ).

Ως αναπόσπαστο μέλος του Ευρωσυστήματος, η Τράπεζα συμμετέχει στη χάραξη και εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ, επιδιώκοντας τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών. Ο Διοικητής της μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο λαμβάνει αποφάσεις για τα βασικά επιτόκια πολιτικής στη ζώνη του ευρώ και τους όρους παροχής ρευστότητας προς τις εμπορικές τράπεζες. Οι αποφάσεις υλοποιούνται αποκεντρωμένα από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι επίσης αρμόδια για τη διαφύλαξη της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Εντοπίζει, αξιολογεί και παρακολουθεί τυχόν κινδύνους και ευπάθειες με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και τη μείωση της συσσώρευσης συστημικών κινδύνων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού, η Τράπεζα λειτουργεί ως εποπτική αρχή του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος και, σε συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες ευρωπαϊκές αρχές, εποπτεύει τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στη χώρα, καθώς και τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις και είναι αρμόδια για την εξυγίανσή τους, εφόσον ανακύψει ανάγκη. Επιβλέπει επίσης την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ενημερώνει τους πολίτες μέσω των εκδόσεων και δημοσιεύσεών της για τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ και για τα ζητήματα της οικονομίας και παρέχει έγκυρη πληροφόρηση προς την κυβέρνηση και τις αρμόδιες αρχές σε τομείς ευθύνης της. Παράγει σημαντικό ερευνητικό έργο, εκπονεί και δημοσιεύει μελέτες, αναλύσεις και εκθέσεις για θέματα συναφή με τους στόχους μιας κεντρικής τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων που αφορούν το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.

Επίσης, συγκεντρώνει και δημοσιεύει στατιστικά στοιχεία για τα εγχώρια νομισματικά και πιστωτικά μεγέθη, καταρτίζει το ισοζύγιο πληρωμών και τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς της χώρας και γενικότερα συλλέγει και δημοσιεύει στοιχεία που αφορούν την ελληνική οικονομία.

Η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολουθεί και διαχειρίζεται τους κινδύνους που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή, σε σχέση με την άσκηση νομισματικής πολιτικής, το επενδυτικό της χαρτοφυλάκιο, αλλιά και το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Εντός των ορίων της εντολής της στηρίζει ευρύτερες δράσεις που συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός περισσότερο βιώσιμου και “πράσινου” χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Μέσω του Ιδρύματος Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (ΙΕΤΑ), η Τράπεζα εκτυπώνει τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα, και προμηθεύει με αυτά τις εμπορικές τράπεζες. Επιπλέον, το ΙΕΤΑ εκτελεί διάφορες εκτυπωτικές εργασίες για λογαριασμό της Τράπεζας, του Ελληνικού Δημοσίου ή τρίτων και παράγει πλήθος αναμνηστικών και συλλεκτικών προϊόντων (νομισμάτων και μεταλλίων). Στην Τράπεζα της Ελλάδος γίνεται επίσης επεξεργασία και διαλογή των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ και απόσυρση και αντικατάσταση των φθαρμένων με σκοπό τη διατήρηση της ποιότητας του κυκλοφορούντος χρήματος.

2.2 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Οι δραστηριότητες της Τράπεζας αναπτύσσονται στις εγκαταστάσεις της στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη, καθώς και στα 11 Υποκαταστήματα, τις 3 Θυρίδες και τα 17 Πρακτορεία του πανελλαδικού δικτύου της.

Το Κεντρικό Κατάστημα βρίσκεται στην Αθήνα, στο ιστορικό κτίριο επί της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου 21, ενώ μια σειρά υπηρεσιακών μονάδων, συμπεριλαμβανομένου του Μουσείου της Τράπεζας, στεγάζονται στο κτίριο της οδού Αμερικής 3. Οι εγκαταστάσεις Χαλανδρίου, επί της Λεωφόρου Μεσογείων 341, φιλοξενούν το Νομισματοκοπείο (ΙΕΤΑ), το Μηχανογραφικό Κέντρο (ΜΗΚΕΧΑ), το Κέντρο Επεξεργασίας και Διακίνησης Χρηματικού (ΚΕΠΕΔΙΧ Αθηνών) και το κτίριο Επιμελητείας. Η Διεύθυνση Υποκαταστήματος Θεσσαλονίκης στεγάζεται στο κέντρο της πόλης, επί της οδού Τσιμισκή 4, ενώ το δεύτερο Κέντρο Επεξεργασίας και Διακίνησης Χρηματικού της Τράπεζας (ΚΕΠΕΔΙΧ Θεσσαλονίκης) είναι εγκατεστημένο στην περιοχή της Πυλαιάς.

Τα άλλα 11 Υποκαταστήματα και οι 3 Θυρίδες του δικτύου, που εξυπηρετούν τις εργασίες της Τράπεζας στην Περιφέρεια, στεγάζονται σε ιδιόκτητα κτίρια στις πρωτεύουσες των αντίστοιχων νομών. Τα Πρακτορεία της Τράπεζας, που βρίσκονται σε κεντρικές πό-

Πίνακας 1. Κτίρια της Τράπεζας της Ελλάδος το 2024

Αττική
- Κεντρικό Κατάστημα, Ελ. Βενιζέλου 21 - Κτίριο Αμερικής 3 - Νομισματοκοπείο (ΙΕΤΑ) - Μηχανογραφικό Κέντρο (ΜΗΚΕΧΑ) - Κέντρο Επεξεργασίας και Διακίνησης Χρηματικού (ΚΕΠΕΔΙΧ Αθηνών) - Επιμελητεία
Θεσσαλονίκη
- Υποκατάστημα Θεσσαλονίκης - Κέντρο Επεξεργασίας και Διακίνησης Χρηματικού (ΚΕΠΕΔΙΧ Θεσσαλονίκης)
Περιφέρεια
- Υποκατάστημα Ηρακλείου - Υποκατάστημα Ιωαννίνων - Υποκατάστημα Καβάλας - Υποκατάστημα Καλαμάτας - Υποκατάστημα Κομοτηνής - Υποκατάστημα Λάρισας - Υποκατάστημα Μυτιλήνης - Υποκατάστημα Πάτρας - Υποκατάστημα Ρόδου - Υποκατάστημα Σερρών - Υποκατάστημα Χανίων - Θυρίδα Λαμίας - Θυρίδα Τρίπολης - Θυρίδα Σάμου

λεις της περιφέρειας, εξυπηρετούν κυρίως εισπράξεις και πληρωμές του Ελληνικού Δημοσίου και συσχετίζονται με τις κατά τόπους Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες.

Στο τέλος του 2024 ο αριθμός των υπαλλήλων της Τράπεζας της Ελλάδος ανέρχόταν σε 2010 άτομα.

3 Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ

3.1 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η Περιβαλλοντική Πολιτική της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία καταγράφηκε για πρώτη φορά σε ένα ενιαίο θεσμικό κείμενο το Μάιο του 2021, στοχεύει στον καθορισμό ενός πλαισίου οριζόντιας εφαρμογής όσον αφορά την ολιστική διαχείριση θεμάτων που άπτονται της προστασίας του περιβάλλοντος, με γνώμονα τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματός της και την υιοθέτηση αρχών αειφορίας στη στρατηγική και τις δραστηριότητές της. Η επισκόπηση της Περιβαλλοντικής Πολιτικής πραγματοποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, και οπωσδήποτε ανά τριετία, ώστε να διασφαλίζεται η επικαιρότητα και η αποτελεσματικότητά της. Η πρώτη αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε στο τέλος του 2024.

Η αναθεωρημένη δεύτερη έκδοση της Περιβαλλοντικής Πολιτικής επικεντρώνεται περισσότερο στη δέσμευση της Τράπεζας για μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των ιδίων εργασιών της και αποτυπώνει το πλαίσιο διακυβέρνησης που διέπει τα θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπως αυτή υλοποιείται μέσω του εφαρμοζόμενου Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

Η Πολιτική εδράζεται και αναπτύσσεται πάνω στους ακόλουθους βασικούς άξονες:

- τη δέσμευση της Διοίκησης για έμπρακτη υποστήριξη των στρατηγικών στόχων της προστασίας του περιβάλλοντος και της βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Τράπεζας,
- τη βέλτιστη διαχείριση των πόρων και την ανάληψη δράσεων με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος,
- τη συμμόρφωση με την κείμενη διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία,
- την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού, των συνεργαζόμενων φορέων και της κοινωνίας,
- τη συμβολή στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών ζητημάτων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο,
- τη συνεχή αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της Τράπεζας, και
- την αναγνώριση και διαχείριση των περιβαλλοντικών κινδύνων και ευκαιριών που σχετίζονται με τη δραστηριότητα της Τράπεζας.

3.2 ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Για την υλοποίηση της Περιβαλλοντικής Πολιτικής της, η Τράπεζα εφαρμόζει Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ). Στο πλαίσιο εφαρμογής του ΣΠΔ, η Τράπεζα καταρτίζει σύστημα διαδικασιών και αναλαμβάνει επιμέρους δράσεις για τη διαρκή αναγνώριση, παρακολούθηση και βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης, καθώς και για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των επιμέρους δράσεών της.

Το ΣΠΔ έχει δομηθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 14001 και πιστοποιήθηκε για πρώτη φορά τον Οκτώβριο του 2022 από αρμόδιο προς τούτο φορέα διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ). Η πιστοποίηση έχει τριετή διάρκεια ισχύος και επικυρώνεται σε ετήσια βάση από το φορέα μετά τη διενέρ-

γεια επιτόπιας επιθεώρησης. Το 2024 πραγματοποιήθηκε η τελευταία επιθεώρηση επιτήρησης του Συστήματος και για το 2025 προγραμματίζεται η διαδικασία ανανέωσης του πιστοποιητικού.

Το πεδίο εφαρμογής του ΣΠΔ καλύπτει το σύνολο των βασικών δραστηριοτήτων της Τράπεζας, και συγκεκριμένα την εκτέλεση τραπεζικών και μηχανογραφικών εργασιών καθώς και την επεξεργασία και διακίνηση του χρηματικού, οι οποίες λαμβάνουν χώρα σε όλα τα ιδιοχρησιμοποιούμενα κτίρια του λεκανοπεδίου Αττικής, των Υποκαταστημάτων και των Θυρίδων του Δικτύου της.

Το εκτυπωτικό εργοστάσιο της Τράπεζας (ΙΕΤΑ), λόγω της ιδιαιτερότητάς του ως βιομηχανικής μονάδας, εφαρμόζει ένα αυτόνομο Σύστημα Διαχείρισης Συμμόρφωσης (ΣΔΣ) το οποίο είναι πιστοποιημένο, μεταξύ άλλων, κατά το πρότυπο ISO 14001 ήδη από το 2010. Οι αρχές της περιβαλλοντικής διαχείρισης που εφαρμόζει το ΙΕΤΑ εναρμονίζονται πλήρως με την ενιαία Περιβαλλοντική Πολιτική της Τράπεζας ενώ η διαδικασία πιστοποίησης και επιτήρησης του ΣΔΣ συντονίζεται χρονικά με αυτήν του ευρύτερου Συστήματος της Τράπεζας.

3.3 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΙ

Η Τράπεζα διαθέτει όλους τους αναγκαίους ανθρώπινους, τεχνολογικούς και οικονομικούς πόρους για την εφαρμογή και την παρακολούθηση του ΣΠΔ, αποδεικνύοντας εμπράκτως την πρόθεσή της να επιτύχει τους στόχους της για το περιβάλλον.

Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του ΣΠΔ είναι αναγκαία η απόδοση διακριτών ρόλων σε όλους τους εμπλεκόμενους στη λειτουργία του, με σαφή περιγραφή των κατά περίπτωση αρμοδιοτήτων τους.

Οι ρόλοι έχουν κατανεμηθεί με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συμμετοχή και η δέσμευση της Διοίκησης και στελεχών από όλες τις ιεραρχικές βαθμίδες, και παράλληλα να εκπροσωπείται το σύνολο των υπηρεσιακών μονάδων της Τράπεζας (Διευθύνσεων, Μονάδων, Υποκαταστημάτων, Θυρίδων) στις διαδικασίες εφαρμογής του ΣΠΔ.

Σημαντική εξέλιξη για την ουσιαστικότερη διαχείριση των περιβαλλοντικών δράσεων της Τράπεζας αποτέλεσε η σύσταση Γραφείου Διαχείρισης Έργων Περιβάλλοντος (Project Management Office – PMO) το 2024.

Αναλυτικότερα, οι ευθύνες κατανέμονται στα εξής επίπεδα:

Επιτροπή Περιβαλλοντικής Πολιτικής και Περιβαλλοντικός Συντονιστής

Η Επιτροπή Περιβαλλοντικής Πολιτικής (ΕΠΠ) λειτουργεί σε ανώτατο επίπεδο και απαρτίζεται από έναν Υποδιοικητή της Τράπεζας ως Πρόεδρο και από διευθυντικά στελέχη ως μέλη. Στη σύνθεσή της μετέχει επίσης ένα μέλος του Γενικού Συμβουλίου που ορίζεται από το Διοικητή.

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Τράπεζας. Αντικείμενό της, μεταξύ άλλων, είναι ο καθορισμός των στόχων περιβαλλοντικής διαχείρισης και η λήψη αποφάσεων σχετικά με τις δράσεις που υλοποιεί η Τράπεζα για την ενσωμάτωση αρχών αειφορίας στη λειτουργία της, την ορθολογική χρήση των διαθέσιμων φυσικών πόρων, την αναγνώριση και διαχείριση των περιβαλλοντικών κινδύνων και ευκαιριών που συνδέονται με τις δραστηριότητές της και τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεών της γενικότερα.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής έχει τη συνολική ευθύνη για την εφαρμογή της Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Τράπεζας και την αποτελεσματική λειτουργία του ΣΠΔ, αναλαμβάνοντας το ρόλο του Περιβαλλοντικού Συντονιστή του Συστήματος.

Γραφείο Διαχείρισης Έργων Περιβάλλοντος (ΡΜΟ)

Το Γραφείο Διαχείρισης Έργων Περιβάλλοντος συστάθηκε στις αρχές του 2024 με στόχο την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση των περιβαλλοντικών δράσεων της Τράπεζας και ειδικότερα αυτών που σχετίζονται με τις εργασίες της Επιτροπής Περιβαλλοντικής Πολιτικής και την υποστήριξη της πιστοποίησης του ΣΠΔ.

Έχει στελεχωθεί από Διευθύνσεις με οριζόντιο ρόλο όσον αφορά τις βασικές λειτουργίες της Τράπεζας που έχουν άμεση επίδραση στο περιβαλλοντικό της αποτύπωμα, ενώ στη σύνθεσή του καλούνται κατά περίπτωση να συμμετάσχουν στελέχη άλλων υπηρεσιακών μονάδων, τα οποία δύνανται να συμβάλουν με την επιστημονική κατάρτιση, την εμπειρία και τις δεξιότητές τους στην κάλυψη των ποικιλόμορφων αναγκών που απορρέουν από τα θέματα που διαχειρίζεται το Γραφείο.

Κέντρο Κλιματικής Αλλαγής και Βιωσιμότητας

Το Κέντρο Κλιματικής Αλλαγής και Βιωσιμότητας (ΚεΚΑΒ) συστάθηκε το 2021 ως ανεξάρτητη Διεύθυνση ενταγμένη στη δομή της Τράπεζας, με στόχο να αποτελέσει ένα ενιαίο σημείο αναφοράς και συντονισμού για τα σχετικά θέματα.

Οι βασικές αρμοδιότητές του στο πλαίσιο λειτουργίας του ΣΠΔ είναι η τακτική αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της Τράπεζας με τη χρήση κατάλληλων δεικτών και η παροχή καθοδήγησης και υποστήριξης στις υπόλοιπες Διευθύνσεις για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Τράπεζας μέσα από την τακτική καταγραφή και ανασκόπηση των περιβαλλοντικών πλεονεξιών και επιπτώσεων που σχετίζονται με τη δραστηριότητά της, την αναγνώριση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών κινδύνων και ευκαιριών που συνδέονται με αυτήν και την ανάληψη δράσεων για τη βελτιστοποίηση της περιβαλλοντικής της επίδοσης.

Διεύθυνση Οργάνωσης – Τμήμα Πιστοποιήσεων και Οργανωτικής Υποστήριξης

Η Διεύθυνση Οργάνωσης, διά του Τμήματος Πιστοποιήσεων και Οργανωτικής Υποστήριξης (ΤΠΟΥ), μεριμνά για τη συστηματική παρακολούθηση και επαλήθευση της εφαρμογής του ΣΠΔ.

Διενεργεί τακτικές εσωτερικές επιθεωρήσεις και συνδράμει τους Υπεύθυνους Περιβαλλοντικής Διαχείρισης των οργανωτικών μονάδων και των κτιρίων της Τράπεζας για την αποφυγή ή την άρση αστοχιών ή μη συμμορφώσεων με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 14001:2015 και τη διευθέτηση τυχόν παρατηρήσεων που διατυπώνονται κατά τις επιθεωρήσεις του φορέα πιστοποίησης.

Μεριμνά για την τακτική ανασκόπηση των εγγράφων του Συστήματος και την προσαρμογή του περιεχομένου τους σύμφωνα με τις ανάγκες των εμπλεκόμενων, τις αλλαγές στις απαιτήσεις του προτύπου, καθώς και τις εξελίξεις στην κείμενη εθνική, ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία.

Τέλος, έχει την αρμοδιότητα της τακτικής ανασκόπησης της εφαρμογής του Συστήματος προκειμένου να αξιολογηθεί η καταλληλότητά, επάρκεια και αποτελεσματικότητά του, και συντάσσει με τη συνδρομή του ΚεΚΑΒ τη σχετική Έκθεση, την οποία υποβάλλει στην ΕΠΠ.

Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Διαχείρισης Οργανωτικών Μονάδων

Προκειμένου να διασφαλιστεί η κάλυψη όλων των δραστηριοτήτων και η εξυπηρέτηση των αναγκών όλων των ενδιαφερόμενων μερών εντός της Τράπεζας, αλλά και η συμμετοχή όλου του προσωπικού στη διαμόρφωση και εφαρμογή του ΣΠΔ, κάθε υπηρεσιακή μονάδα (Διεύθυνση, Μονάδα, Υποκατάστημα και Θυρίδα) ορίζει έναν εκπρόσωπο, ο οποίος φέρει τον τίτλο του Υπεύθυνου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης Οργανωτικής Μονάδας (ΥΠΔΟΜ).

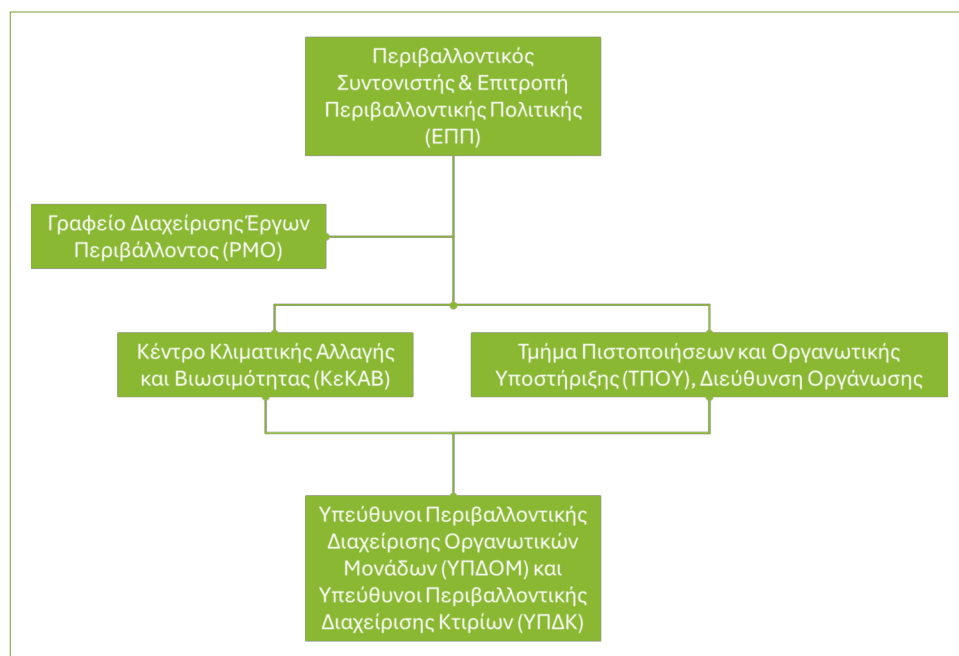
Ο ΥΠΔΟΜ μεριμνά για την εφαρμογή του Συστήματος εντός της υπηρεσιακής του μονάδας, με σκοπό τη συλλογή των απαραίτητων περιβαλλοντικών δεδομένων και την υλοποίηση των ενεργειών που προβλέπονται από το ρόλο του και λειτουργεί ως σύνδεσμος μεταξύ του προσωπικού της υπηρεσιακής του μονάδας, του ΚεΚΑΒ και του ΤΠΟΥ.

Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Διαχείρισης Κτιρίων

Για την εύρυθμη διεκπεραίωση της περιβαλλοντικής διαχείρισης των κτιρίων της Τράπεζας έχει οριστεί για κάθε ένα από αυτά ένας Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης Κτιρίου (ΥΠΔΚ).

Οι ΥΠΔΚ είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή και παρακολούθηση των διαδικασιών του ΣΠΔ που σχετίζονται με τη λειτουργία των κτιρίων ευθύνης τους, όπως η συλλογή στοιχείων για τις αναλώσεις φυσικών πόρων, η αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων του κτιρίου και η καταγραφή των σχετικών ποσοτικών στοιχείων.

Παρακάτω παρουσιάζονται σχηματικά οι ρόλοι και η ιεραρχική κατανομή τους, ενώ οι αρμοδιότητες περιγράφονται αναλυτικά στο εγχειρίδιο του ΣΠΔ.

3.4 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΛΕΥΡΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Τόσο ο αρχικός σχεδιασμός όσο και η διαρκής βελτίωση του ΣΠΔ βασίζονται κατ' αρχάς στην αναγνώριση και τακτική ανασκόπηση των περιβαλλοντικών πλευρών της δραστηριότητας όλων των υπηρεσιακών μονάδων της Τράπεζας και εν συνεχεία στην αξιολόγηση και ιεράρχηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που σχετίζονται με αυτές.

Ως περιβαλλοντικές πλευρές της Τράπεζας ορίζονται όλες οι επιμέρους δραστηριότητες της, οι οποίες έρχονται σε αλληλεπίδραση με το περιβάλλον άμεσα ή έμμεσα και μπορούν να το επηρεάσουν, επιφέροντας σημαντικές θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις σε αυτό.

Οι περιβαλλοντικές πλευρές και επιπτώσεις ανασκοπούνται ετησίως και υποβάλλονται προς έγκριση στην Επιτροπή Περιβαλλοντικής Πολιτικής. Ανάλογα με τη σημασία που έχουν για τις περιβαλλοντικές επιδόσεις της Τράπεζας κατατάσσονται όπως περιγράφεται παρακάτω.

Υψηλής σημαντικότητας: σχετίζονται άμεσα με τους περιβαλλοντικούς στόχους που έχουν τεθεί από την Τράπεζα και μπορούν να συνδεθούν με τους δείκτες αποτελεσμα-

τικότητας των εφαρμοζόμενων περιβαλλοντικών προγραμμάτων, δίνοντας μια χαρακτηριστική εικόνα των περιβαλλοντικών της επιδόσεων. Υψηλής σημαντικότητας χαρακτηρίζονται επίσης οι επιπτώσεις που συνδέονται με απαίτηση που απορρέει από κείμενη νομοθεσία ή που αναφέρονται με μεγάλη συχνότητα από τις υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας.

Μέσης σημαντικότητας: στοιχεία που, αν και παρακολουθούνται συστηματικά, τίθενται σε χαμηλότερη προτεραιότητα, είτε γιατί μπορεί να επηρεαστούν μόνο έμμεσα από τις περιβαλλοντικές δράσεις της Τράπεζας είτε γιατί προκύπτουν με περιορισμένη συχνότητα ή ένταση.

Ενδεικτικές περιβαλλοντικές πλευρές/επιπτώσεις υψηλής ή μέσης σημαντικότητας, όπως έχουν αξιολογηθεί κατά την ανασκόπηση του 2024, παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2. Περιβαλλοντικές πλευρές/επιπτώσεις	
Υψηλής σημαντικότητας	Μέσης σημαντικότητας
- Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας - Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που συνδέονται με την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας - Παραγωγή υγρών και στερεών αποβλήτων - Κατανάλωση νερού - Κατανάλωση χαρτιού γραφείου	- Κατανάλωση καυσίμων κίνησης - Κατανάλωση καυσίμων θέρμανσης - Έκλυση φθοριούχων αερίων από τη συντήρηση κλιματιστικών μονάδων - Έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από την κατανάλωση καυσίμων κίνησης και θέρμανσης

3.5 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ

Στόχος της Τράπεζας είναι η έγκαιρη αναγνώριση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών κινδύνων και των ευκαιριών που προκύπτουν από το σύνθετο περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται.

Η έγκαιρη αναγνώριση των περιβαλλοντικών κινδύνων συμβάλλει στην πρόληψη καταστάσεων που θα μπορούσαν να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, στη λειτουργία ή και στη φήμη της. Αντίστοιχα, η αξιοποίηση των περιβαλλοντικών ευκαιριών μπορεί να προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα στη διαμόρφωση της στοχοθεσίας της Τράπεζας για το περιβάλλον και τα μελλοντικά της βήματα.

Ο πίνακας αναγνώρισης και αξιολόγησης των περιβαλλοντικών κινδύνων και ευκαιριών της Τράπεζας επικαιροποιείται ετησίως στο πλαίσιο της τακτικής ανασκόπησης του ΣΠΔ με τη συνδρομή του συνόλου των υπηρεσιακών μονάδων της και υποβάλλεται προς έγκριση στην Επιτροπή Περιβαλλοντικής Πολιτικής.

Στην ανασκόπηση του 2024, οι βασικοί περιβαλλοντικοί κίνδυνοι που εντοπίστηκαν περιλαμβάνουν την πιθανότητα:

- αυξημένης κατανάλωσης φυσικών πόρων εξαιτίας ελλειπούς συντήρησης εξοπλισμού και εγκαταστάσεων και εφαρμογής εργασιακών πρακτικών που οδηγούν σε σπατάλη των διαθέσιμων πόρων,
- αύξησης του ανθρακικού αποτυπώματος της Τράπεζας από αστάθμητους εσωτερικούς ή εξωτερικούς παράγοντες,
- αύξησης των παραγόμενων αποβλήτων λόγω αστοχιών στη διαχείρισή τους,
- αδυναμίας συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική νομοθεσία λόγω ανεπαρκούς παρακολούθησης των κανονιστικών εξελίξεων.

Στις περιβαλλοντικές ευκαιρίες που μπορούν να αξιοποιηθούν περιλαμβάνονται:

- η δυνατότητα μείωσης των λειτουργικών εξόδων μέσω βελτιστοποίησης της διαχείρισης φυσικών πόρων ή αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων,
- ο έγκαιρος εντοπισμός διαρροών μέσω της τακτικής παρακολούθησης δεδομένων κατανάλωσης,
- η ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης των εργαζομένων με τη μεγιστοποίηση της εμπλοκής τους στην παρακολούθηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων,
- η ευαισθητοποίηση προμηθευτών, υπεργολάβων και άλλων αντισυμβαλλόμενων φορέων με την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών κριτηρίων στο πλαίσιο της συνεργασίας με αυτούς.

Η Τράπεζα υιοθετεί τεκμηριωμένες πρακτικές και λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη των αναγνωρισμένων κινδύνων και την αποτελεσματική αξιοποίηση των περιβαλλοντικών ευκαιριών που προκύπτουν.

3.6 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Η Τράπεζα συμμορφώνεται με την κείμενη νομοθεσία που σχετίζεται με το σύνολο των δραστηριοτήτων της. Η συμμόρφωση αυτή οφείλει να είναι πλήρης, έγκαιρη, αληθιά και συνεχής, και για το λόγο αυτό η Τράπεζα έχει θεσπίσει διαδικασίες διαρκούς ενημέρωσης των εκάστοτε αρμόδιων υπηρεσιακών μονάδων της, τόσο για τις εξελίξεις της νομοθεσίας όσο και για τον τρόπο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων.

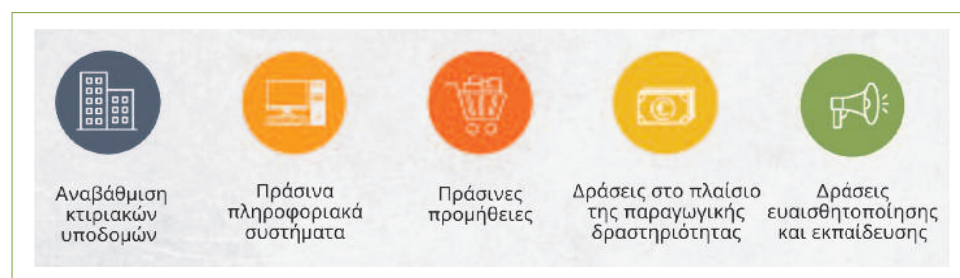
Πίνακας 3. Κύριες εφαρμοστέες νομοθετικές απαιτήσεις			
Νομοθέτημα	Απαιτήσεις συμμόρφωσης	Πεδίο εφαρμογής	Συχνότητα
N. 4936/2022, όπως ισχύει "Εθνικός Κλιματικός Νόμος – Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος", παρ. 1 του άρθρου 20.	Έκθεση για το ανθρακικό αποτύπωμα (Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής - Ο.Φ.Υ.Π.Ε.Κ.Α.)	Όλες οι κτιριακές εγκαταστάσεις	Κάθε έτος
N. 4342/2015 και N. 4843/2021, όπως ισχύουν Οι νόμοι αυτοί, όπως ισχύουν καθορίζουν τις βασικές αρχές διενέργειας των ενεργειακών ελέγχων, την απαιτούμενη τεκμηρίωση, καθώς και τα προσόντα των ενεργειακών ελεγκτών. Μέσω αυτών ενσωματώνονται στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2012/27/ΕΕ (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και η Οδηγία 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αντίστοιχα.	Ενεργειακός έλεγχος (Υ.Π.Ε.Ν.)	Όλες οι κτιριακές εγκαταστάσεις	Κάθε 4 χρόνια
Κοινή Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ ΔΔΕΔ/ 85858/ 2124/(ΦΕΚ Β' 6777/31.12.2021) Η Απόφαση συγκεντρώνει όλες τις απαιτήσεις των ευρωπαϊκών κανονισμών για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου. Καθορίζει μέτρα εφαρμογής, προσδιορίζει τις αρμόδιες αρχές και περιγράφει τις υποχρεώσεις των εμπλεκόμενων (δημόσιες αρχές, χρήστες εξοπλισμού, τεχνικοί συντήρησης και ελέγχων, εταιρίες συντήρησης και ελέγχων).	Καταγραφή, παρακολούθηση φθοριούχων αερίων του θερμοκηπίου/ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος (Υ.Π.Ε.Ν.)	Όλες οι κτιριακές εγκαταστάσεις	Κάθε έτος
N. 4819/2021 Αφορά, μεταξύ άλλων, την οργάνωση και λειτουργία του Ηλεκτρονικού Μητρώου Αποβλήτων (ΗΜΑ) το οποίο στοχεύει στη συστηματική συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων των υποχρεωμένων επιχειρήσεων και οργανισμών.	Ηλεκτρονική καταγραφή της παραγωγής και διαχείρισης των αποβλήτων (ΗΜΑ – ΥΠΕΚΑ)	ΙΕΤΑ	Κάθε έτος

Η Τράπεζα τηρεί πλήρες αρχείο της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ευρωσυστήματος και των διεθνών προτύπων που σχετίζονται με τις περιβαλλοντικές πηλεις της δραστηριότητάς της. Το σύνολο της νομοθεσίας καταχωρείται στο “Μητρώο Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας” της Τράπεζας, το οποίο περιλαμβάνει μια σύντομη αποδεκτική των απαιτήσεων κάθε νομοθετήματος με σχετική επισήμανση σε περίπτωση που απαιτείται η ανάληψη ενεργειών για τη συμμόρφωση της Τράπεζας προς αυτές.

Οι κύριες εφαρμοστέες νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις για το 2024 παρατίθενται στον Πίνακα 3.

3.7 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η Τράπεζα παρέχει συστηματική στήριξη στις υπηρεσιακές μονάδες της για την ανάπτυξη περιβαλλοντικών προγραμμάτων τα οποία στοχεύουν στη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος των δραστηριοτήτων της, στην ορθολογικότερη χρήση των αναγκών για τη λειτουργία της φυσικών πόρων, καθώς και στην ενίσχυση των δράσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τη μετάβαση από το γραμμικό οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης σε αυτό της κυκλικής οικονομίας. Έτσι, στο πλαίσιο του ΣΠΔ και αξιοποιώντας την εμπειρία από τη συμμετοχή της στα διεθνή δίκτυα για το περιβάλλον και τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται διεθνώς, η Τράπεζα προχώρησε μέσα στο 2024 στην υλοποίηση των παρακάτω δράσεων:

3.7.1 Έργα αναβάθμισης κτιριακών υποδομών

Κατά τη διάρκεια του 2024 συνεχίστηκαν οι δράσεις για τον εκσυγχρονισμό των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων των κτιρίων της Τράπεζας, με εστίαση στη βελτιστοποίηση των συστημάτων κλιματισμού, αερισμού και φωτισμού. Οι εν λόγω δράσεις αποσκοπούν στη μέγιστη εξοικονόμηση ενέργειας μέσω της εφαρμογής ενεργειακά αποδοτικότερων λύσεων, ενισχύοντας παράλληλα τη βιώσιμη λειτουργία των υποδομών.

Συγκεκριμένα, το 2024 ολοκληρώθηκε η αντικατάσταση κλιματιστικών μονάδων με νέες υψηλής ενεργειακής απόδοσης σε χώρους γραφείων του Κεντρικού Καταστήματος. Παράλληλα, τοποθετήθηκαν ρολά σκίασης σε γραφεία και κοινόχρηστους χώρους του ΜΗΚΕΧΑ για τον περιορισμό της ηλιακής ακτινοβολίας και τη μείωση της ανάγκης ψύξης κατά τους θερινούς μήνες. Επιπλέον, στο ίδιο κτίριο αναβαθμίστηκαν οι λέβητες και οι καυστήρες αερίου με στόχο τη μείωση των θερμικών απωλειών και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης των υδάτινων πόρων, με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης νερού, πραγματοποιήθηκε εγκατάσταση φωτοκυτταρικών μπαταριών και έγινε έλεγχος ποιότητας πόσιμου νερού σε 24 σημεία υδροληψίας του Κεντρικού Καταστήματος από διαπιστευμένο εργαστήριο, σε μια προσπάθεια ενθάρρυνσης του προσωπικού να χρησιμοποιεί το πόσιμο νερό του δικτύου.

Τέλος, ανανεώθηκε και για το 2024 το πιστοποιητικό “Εγγυήσεων προέλευσης ηλεκτρικής ενέργειας” (GreenPass) που χορηγείται από τον πάροχο ως διασφάλιση ότι η ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται στα κτίρια της Τράπεζας προέρχεται αποκλειστικά από ανανεώσιμες πηγές, ενισχύοντας τη δέσμευση της Τράπεζας για βιώσιμη ανάπτυξη και περιβαλλοντική υπευθυνότητα.

3.7.2 Πράσινα πληροφοριακά συστήματα

Το 2024 ολοκληρώθηκε η κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών για τη μελέτη ανασχεδιασμού του Πρωτεύοντος Κέντρου Πληροφορικής (Computer Room) της Τράπεζας με σύγχρονα πρότυπα “πράσινος πληροφορικής” (Green IT). Με τον ανασχεδιασμό επιδιώκεται η μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος και η αύξηση της αποδοτικότητας των συστημάτων πληροφορικής της Τράπεζας. Στην περίπτωση της επιτυχούς αναμόρφωσης θα ακολουθήσει αντίστοιχο έργο που θα περιλαμβάνει και το Εναλλακτικό Κέντρο Πληροφορικής.

Ο μηχανολογικός εξοπλισμός που προμηθεύτηκε συνολικά η Τράπεζα πληροί τις προδιαγραφές υψηλής ενεργειακής απόδοσης. Έτσι προωθείται η εξοικονόμηση ενέργειας μέσω της χρήσης ενεργειακά αποδοτικών υπολογιστών και εξοπλισμού γραφείου.

Παράλληλα, η Τράπεζα μετέβη σε σύγχρονες εφαρμογές υπολογιστικού νέφους (cloud) με στόχο την υποστήριξη των βέλτιστων πρακτικών εργασίας και διακυβέρνησης που αναμένεται να συμβάλουν στη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Τράπεζας. Η μείωση μπορεί να επιτευχθεί μέσω του περιορισμού της διακίνησης φυσικών εγγράφων, αλλά και μέσω της παρακολούθησης σε πραγματικό χρόνο της κατανάλωσης ενέργειας από τη χρήση του συστήματος.

Τέλος, η Τράπεζα προχώρησε σε απομάκρυνση παρωχημένου ηλεκτρονικού εξοπλισμού από τους χώρους των δύο Κέντρων Πληροφορικής στο Χαλάνδρι και στο Κεντρικό Κατάστημα. Η σχετική δράση καθαρισμού συνεχίζεται σε όλους τους βοηθητικούς χώρους όπου τηρείται υλικό πληροφορικής, με τον πεπαλαιωμένο εξοπλισμό να διατίθεται προς ανακύκλωση.

3.7.3 Πράσινες προμήθειες

Η Τράπεζα έχει θέσει στόχο τη σταδιακή αύξηση των διαγωνιστικών διαδικασιών που περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά κριτήρια με την ενσωμάτωση σχετικών προβλέψεων στις τεχνικές προδιαγραφές των ζητούμενων αγαθών και υπηρεσιών, στις προϋποθέσεις συμμετοχής των υποψήφιων αναδόχων και στα κριτήρια αξιολόγησής τους, καθώς και τις συμβατικές υποχρεώσεις των αναδόχων.

Με σημείο αναφοράς το πλήθος διαγωνισμών με πράσινες προδιαγραφές που διενεργήθηκαν κατά το έτος 2023, ήτοι 13 σε σύνολο 53 διαγωνισμών (ποσοστό 25%), παρουσιάζεται αύξηση κατά το 2024, καθώς διενεργήθηκαν 21 διαγωνισμοί με πράσινα κριτήρια επί συνόλου 57 διαγωνισμών (ποσοστό 36,84%). Ήδη από το 2023 συνιστάται στις Επιτροπές Τεχνικών Προδιαγραφών να εξετάζουν για την προμήθεια ειδών ή υπηρεσιών τεχνικές λύσεις στην κατεύθυνση της προστασίας του περιβάλλοντος και να θέτουν αντίστοιχα κριτήρια αξιολόγησης.

3.7.4 Δράσεις στο πλαίσιο της παραγωγικής δραστηριότητας

Στο πλαίσιο της συμμετοχής της στο Ευρωσύστημα, ως παραγωγός και εκδότης του κοινού νομίσματος, η Τράπεζα στηρίζει και παρακολουθεί όλες τις μελέτες που έχουν ως αντικείμενο τον υπολογισμό και τη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του ευρώ, εκπροσωπούμενη στα αρμόδια όργανα και τις ομάδες εργασίας και παρέχοντας τα απαραίτητα δεδομένα για την υποστήριξη των σχετικών υπολογισμών.

Επιδιώκοντας να εφαρμόζει διαρκώς βέλτιστες πρακτικές για τη μείωση των αποβλήτων που παράγει, αλλά και τη βελτιστοποίηση του τρόπου διαχείρισής τους, συνεχίζει, μεταξύ άλλων, τη φυσικοχημική επεξεργασία των “επικίνδυνων” υγρών βιομηχανικών αποβλήτων που προκύπτουν από την εκτύπωση τραπεζογραμματίων και κερμάτων και την ενεργειακή αξιοποίηση των σπαραγμάτων χάρτου που προκύπτουν από την καταστροφή κακεκτύπων της παραγωγής και την αυτόματη διαλογή των ακατάλληλων προς κυκλοφορία τραπεζογραμματίων.

3.7.5 Ψηφιακός μετασχηματισμός

Το 2024 έλαβαν χώρα εργασίες ψηφιακού μετασχηματισμού και εκσυγχρονισμού των διαδικασιών που αφορούν τόσο τις εσωτερικές λειτουργίες όσο και τις συναλλαγές με

εξωτερικούς φορείς, επιτυγχάνοντας την απλοποίηση των διαδικασιών, τη βελτίωση της διαχείρισης εγγράφων, την εξοικονόμηση χρόνου και φυσικού αποθηκευτικού χώρου, την ενίσχυση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Μεταξύ άλλων, τέθηκε σε εφαρμογή το Σύστημα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Αλληλογραφίας (ΣΗΔΑ-Αλληλογραφία) που ψηφιοποιεί τη διαδικασία της εσωτερικής αλληλογραφίας της Τράπεζας και είναι διασυνδεδεμένο με το Κεντρικό Σύστημα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων (ΚΣΗΔΕ) του Ελληνικού Δημοσίου. Επεκτάθηκε η λειτουργικότητα του Μητρώου Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΜΙΔΑΣ) για την κάλυψη των εποπτικών αρμοδιοτήτων της Τράπεζας. Πραγματοποιείται πλέον η εξυπηρέτηση των πληρωμών των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης από την πλατφόρμα IRIS με τη χρήση νέας υποδομής, με στόχο τη βελτίωση της ασφάλειας και τον εξορθολογισμό του λειτουργικού κόστους της Τράπεζας.

Επίσης, ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη εφαρμογής για την online έγκριση συναλλαγών που εκτελούνται στο Σύστημα Συναλλαγών για τις Εργασίες Δημοσίου και όλες τις συναλλαγές της Τράπεζας. Ολοκληρώθηκε το υποσύστημα υποδοχής και επεξεργασίας των δεδομένων του Κεντρικού Μητρώου Πιστώσεων από τους Πιστωτές, τα υποσυστήματα διαχείρισης και ταυτοποίησης, καθώς και η Διαδικτυακή Πύλη για την ενημέρωση των πολιτών. Υλοποιήθηκε η πρώτη έκδοση του έργου READ (Research & Economic Analysis Database) που έχει ως στόχο τη δημιουργία πλατφόρμας για πρόσκτηση, μετασχηματισμό, ενοποιημένη αποθήκευση και ανάλυση μεγάλου όγκου δεδομένων. Δημιουργήθηκε Ψηφιακό Αποθετήριο της Βιβλιοθήκης της Τράπεζας και πραγματοποιήθηκε η ψηφιοποίηση περίπου 230.000 σελίδων με περιεχόμενο προερχόμενο από τις εκδόσεις της Τράπεζας.

4 ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Σημαντική προτεραιότητα της Τράπεζας αποτελεί η ευαισθητοποίηση και ενδυνάμωση των περιβαλλοντικών δεξιοτήτων του προσωπικού της, αλλά και του κοινού ευρύτερα μέσα από διάφορες εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δράσεις.

Εντός του 2024 το προσωπικό της Τράπεζας συμμετείχε σε σεμινάρια, εργαστήρια και διαλέξεις σχετικά με την αειφορία, τη βιωσιμότητα, τις “πράσινες” προμήθειες, τη νομοθεσία που διέπει τη διαχείριση των αποβλήτων και άλλα συναφή θέματα.

Σημαντικός αριθμός στελεχών συμμετείχε στο νέο εκπαιδευτικό πρόγραμμα “Climate and Nature Risks Learning Path”, το οποίο εξετάζει τους κινδύνους που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της στην κεντρική τραπεζική, την τραπεζική εποπτεία και την οικονομία γενικότερα. Το πρόγραμμα διοργανώθηκε από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (Single Supervisory Mechanism – SSM) και το Κέντρο Κλιματικής Αλλαγής της ΕΚΤ, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο της Φλωρεντίας (European University Institute’s Florence School of Banking and Finance).

Το Σεπτέμβριο του 2024 η Τράπεζα συμμετείχε στην εκδήλωση του Δήμου Αθηναίων “Παίξε, Μάθε, Προσαρμόσου. Το κλίμα αλλάζει. Εμείς;” που διοργανώθηκε στην Τεχνόπολη, στο πλαίσιο του έργου “LIFE-IP AdaptInGR” του οποίου συντονιστής είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Αποσκοπώντας στην ευαισθητοποίηση των παιδιών αλλά και του ενήλικου κοινού σε ζητήματα σχετικά με την κλιματική αλλαγή, το Μουσείο της Τράπεζας συμμετείχε στην εκδήλωση με τα εκπαιδευτικά προγράμματα “Earn your money, saving Earth” για την “πράσινη” απασχόληση και “Save your money, saving Earth” μέσα από το οποίο παρέχονται πρακτικές συμβουλές για τους τρόπους με τους οποίους οι προσωπικές μας επιλογές σε θέματα όπως η διαχείριση των απορριμμάτων, η βελτιστοποιημένη κατανάλωση οικιακής ενέργειας και νερού και οι τρόποι μετακίνησης μπορούν να έχουν σημαντικό αποταμιευτικό αποτέλεσμα. Μέσα από τις εκπαιδευτικές δράσεις και τα παιχνίδια οι επισκέπτες της Τεχνόπολης είχαν την

ευκαιρία να γνωρίσουν λειτουργίες της Τράπεζας, να ανακαλύψουν γιατί το κλίμα αλλάζει και τι κάνουμε για να προσαρμοστούμε, ενώ παράλληλα το κοινό είχε την ευκαιρία να συζητήσει με θεσμικούς φορείς σχετικά με την κλιματική αλλαγή.

Τέλος, σε συνεργασία με την κατασκήνωση της Τράπεζας υλοποιήθηκε το πρόγραμμα “Τα παιδιά στο πλευρό της γης” σε μια προσπάθεια αφύπνισης των παιδιών των εργαζομένων για το μείζον ζήτημα της κλιματικής αλλαγής και της ανάγκης διασφάλισης της περιβαλλοντικής ισορροπίας του πλανήτη. Το πρόγραμμα περιλάμβανε διαδραστικά παιχνίδια, προβολή θεματικών, βιωματικές δράσεις καθαρισμού του περιβάλλοντος και παιχνίδι ανακύκλωσης.

5 ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ

5.1 ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Η Τράπεζα συμβάλλει ενεργά στις πρωτοβουλίες για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των Κεντρικών Τραπεζών, τόσο εντός του Ευρωσυστήματος όσο και του Δικτύου Κεντρικών Τραπεζών και Εποπτικών Αρχών για ένα Πράσινο Χρηματοπιστωτικό Σύστημα (Network for Greening the Financial System – NGFS).

Στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος, η Τράπεζα μετέχει στο Περιβαλλοντικό Δίκτυο των Κεντρικών Τραπεζών (Environmental Network for Central Banks – ENCB) και εκπροσωπείται ενεργά σε ομάδες εργασίας του δικτύου.

Το 2024 συμμετείχε στην Ομάδα Εργασίας για το Ανθρακικό Αποτύπωμα (Task Force on Carbon Footprint – TCFC), η οποία ανέλαβε να χαρτογραφήσει τις κατηγορίες εκπομπών που συμπεριλαμβάνουν τα μέλη του Ευρωσυστήματος στις αναφορές τους και να καταγράψει τις πηγές δεδομένων και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούν για τον υπολογισμό του ανθρακικού τους αποτυπώματος. Η εργασία αυτή συνέβαλε στον εντοπισμό των κρίσιμων σημείων της διαδικασίας, στην ανταλλαγή καλών πρακτικών υπολογισμού, στην ευθυγράμμιση του τρόπου αναφοράς μεταξύ των μελών και, εν τέλει, στο σχεδιασμό στοχευμένων μέτρων για τη μείωση των ανθρακικών εκπομπών.

Έλαβε επίσης μέρος στην Ομάδα Εργασίας για τις Υπηρεσιακές Μετακινήσεις (Task Force on Business Travel), η οποία είχε ως στόχο την καταγραφή καλών πρακτικών για τη μείωση των εκπομπών που συνδέονται με τα υπηρεσιακά ταξίδια και τις εκδηλώσεις που διοργανώνονται από τις Κεντρικές Τράπεζες. Η Ομάδα κατάρτισε ένα κοινό, μη δεσμευτικό πλαίσιο κατευθυντήριων γραμμών, το οποίο περιλαμβάνει και την αντίστοιχη μεθοδολογία υπολογισμού ανθρακικού αποτυπώματος.

Στο πλαίσιο των εργασιών του NGFS, η Τράπεζα είχε παρουσία στην Ομάδα Εργασίας για Καθαρές Μηδενικές Εκπομπές Αερίων του Θερμοκηπίου για Κεντρικές Τράπεζες (Workstream “Net Zero for Central Banks”). Το 2024, στο πλαίσιο της Υποομάδας Εργασίας για το “Πρασίνισμα” των Επιχειρησιακών Λειτουργιών (Greening Operations subgroup), ολοκλήρωσε την ανάπτυξη ενός οδηγού βέλτιστων πρακτικών με κατευθυντήριες γραμμές για τη συμπερίληψη περιβαλλοντικών παραμέτρων σε διάφορους τομείς μιας Κεντρικής Τράπεζας, όπως οι κτιριακές υποδομές, τα πληροφοριακά συστήματα, οι προμήθειες, η παραγωγή τραπεζογραμματίων και οι υπηρεσιακές μετακινήσεις.

Ειδικότερα στο θέμα της στρατηγικής του Ευρωσυστήματος για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της διαδικασίας παραγωγής και διακίνησης του κοινού νομίσματος, η Τράπεζα συνεργάζεται με την ΕΚΤ και τους άλλους προμηθευτές του Ευρωσυστήματος με στόχο τη βελτίωση της βιωσιμότητας του ευρώ σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής του.

Παρέχει σε ετήσια βάση στοιχεία για τον υπολογισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των τραπεζογραμματίων ευρώ (PEF Banknotes) και συνδράμει την Ομάδα Εργα-

σίας των Διευθυντών Νομισματοκοπείων (Mint Directors Working Group) στις αντίστοιχες μελέτες για το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των κερμάτων ευρώ (PEF Coins) και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της χρήσης μετρητών σε σύγκριση με τις ψηφιακές πληρωμές (Environmental Impact of Cash Versus Digital Payments with a focus on carbon footprint).

Εντός του 2024, στο πλαίσιο της ανταλλαγής καλών πρακτικών, η Τράπεζα συμμετείχε σε έρευνα σχετικά με τη χρήση πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας, τις δράσεις για τη βιοποικιλότητα και την εφαρμογή προτύπων βιωσιμότητας από τους διαπιστευμένους προμηθευτές του Ευρωσυστήματος, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται το εκτυπωτικό εργοστάσιο της Τράπεζας.

Στο πεδίο της εφαρμογής τεχνικών λύσεων φιλικών προς το περιβάλλον δοκιμάστηκε στην παραγωγή τραπεζογραμμάτων νέα σειρά χαλκογραφικών μελανιών χωρίς κοβάλτιο ή άλλες επικίνδυνες ουσίες. Τα μελάνια χρησιμοποιήθηκαν με επιτυχία σε πιλοτικές δοκιμές αλληλά και σε κανονική χαλκογραφική εκτύπωση του ανάγλυφου των τραπεζογραμμάτων, ενώ η βασική τους σύσταση και χρωστική παρέμειναν αναλλοίωτες.

Τέλος, σε εφαρμογή του συνεχιζόμενου προγράμματος του Ευρωσυστήματος για την προμήθεια χαρτιού τραπεζογραμμάτων από οργανικό βαμβάκι που παράγεται σε βιολογικές καλλιέργειες ή/και σύμφωνα με τους διεθνείς όρους του δίκαιου εμπορίου (fairtrade), σε ετησίως αυξανόμενο ποσοστό, η Τράπεζα προμηθεύτηκε για το 2024 χαρτί με περιεκτικότητα σε οργανικό βαμβάκι άνω του προδιαγραφόμενου 50% και συγκεκριμένα σε ποσοστό 51,93% της συνολικής ποσότητας.

5.2 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΡΧΩΝ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΩΝ

Ως μέλος του Ευρωσυστήματος, η Τράπεζα υιοθέτησε την κοινή στάση του Ευρωσυστήματος (Common Stance)¹ ως προς την εφαρμογή αρχών βιώσιμων και υπεύθυνων επενδύσεων στη διαχείριση των χαρτοφυλακίων των κεντρικών τραπεζών που δεν σχετίζονται με τη νομισματική πολιτική. Ακολουθώντας τις πρακτικές άλλων Κεντρικών Τραπεζών του Ευρωσυστήματος, η Τράπεζα ξεκίνησε το Μάρτιο του 2023 να δημοσιεύει στοιχεία που αφορούν το κλιματικό αποτύπωμα των μη σχετιζόμενων με τη νομισματική πολιτική χαρτοφυλακίων της σε ευρώ. Το 2024 το Ευρωσύστημα αποφάσισε να επεκτείνει την εφαρμογή αρχών βιώσιμων και υπεύθυνων επενδύσεων στα αντίστοιχα χαρτοφυλάκια σε ξένο νόμισμα, καθώς και να διευρύνει τις δημοσιοποιήσεις ώστε να καλύπτουν το κλιματικό αποτύπωμα και αυτών των χαρτοφυλακίων. Το περιεχόμενο αυτών των δημοσιοποιήσεων δεν εμπίπτει στο πεδίο της παρούσας Περιβαλλοντικής Έκθεσης και αποτυπώνεται σε ξεχωριστή δημοσίευση.²

Η μέτρηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των χαρτοφυλακίων αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς ενίσχυση της διαφάνειας αναφορικά με τους κλιματικούς κινδύνους και το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των επενδύσεων των εκτός νομισματικής πολιτικής χαρτοφυλακίων της Τράπεζας. Οι μετρήσεις αυτές θα εμπλουτίζονται και θα γίνονται ακριβέστερες με την πάροδο του χρόνου, σε συνάρτηση με την βελτίωση της διαθεσιμότητας και της ποιότητας των κλιματικών δεδομένων, καθώς και την ενίσχυση της τεχνογνωσίας ως προς την εκτίμηση του κλιματικού αποτυπώματος των εκτός νομισματικής πολιτικής χαρτοφυλακίων. Βελτιώνοντας τη διαφάνεια των δικών της δραστηριοτήτων, η Τράπεζα επιδιώκει να συμβάλει στη διαθεσιμότητα αξιόπιστων δεδομένων σχετικών με το κλίμα, καθώς και στην καλύτερη κατανόηση των κινδύνων που συνδέονται με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Με αυτό τον τρόπο στοχεύει στη μείωση του δικού της περιβαλλοντικού αποτυπώματος και στην προώθηση ανάλογων δράσεων προς άλλους φορείς.

¹ https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.pr210204_1~a720bc4f03.en.html.

² <https://www.bankofgreece.gr/trapeza/koinwnikh-eythynh-viwsimotita-klimatikh-allagh/h-trapeza-ths-ellados-gia-to-klima/xrhmatooikonomikes-dhmosiopoihseis-poy-sxetizontai-me-to-klima>.

6 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Η Τράπεζα συλλέγει σε ετήσια βάση στοιχεία για τον υπολογισμό περιβαλλοντικών δεικτών και την αποτίμηση των περιβαλλοντικών της επιδόσεων.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του υπολογισμού των δεικτών για το έτος 2024, καθώς και η ποσοστιαία μεταβολή τους σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Παράλληλα, γίνεται σύγκριση με το έτος 2019, το οποίο έχει οριστεί ως έτος βάσης, αφενός μεν γιατί αντανακλά την περίοδο πριν από την πανδημία COVID-19 και την εφαρμογή του ΣΠΔ, αφετέρου δε γιατί για το συγκεκριμένο έτος είναι διαθέσιμα πλήρη στοιχεία για όλα τα κτίρια της Τράπεζας.

Πιθανές διαφοροποιήσεις στα αποτελέσματα προηγούμενων ετών που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση σε σχέση με προηγούμενες δημοσιεύσεις ενδέχεται να οφείλονται σε παροράματα αληθιά και σε επικαιροποίηση των στοιχείων στο πλαίσιο της διαρκούς προσπάθειας για βελτίωση της πληρότητας και της ακρίβειας των διαθεσίμων στοιχείων και της μεθοδολογικής προσέγγισης για τον υπολογισμό των δεικτών.

6.1 ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Μέσω των περιβαλλοντικών προγραμμάτων που εφαρμόζει, αληθιά και μέσω της τακτικής παρακολούθησης των συναφών δεικτών, η Τράπεζα προσπαθεί διαρκώς να μειώνει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της που σχετίζονται με την κατανάλωση φυσικών πόρων, στοχεύοντας στην αποδοτικότερη διαχείρισή τους και εν τέλει στην εξοικονόμησή τους. Στις παρακάτω παραγράφους παρουσιάζεται η μεταβολή των αναλώσεων των βασικών φυσικών πόρων και επιχειρείται η ερμηνεία του τρόπου εξέλιξής τους, προκειμένου να αποτιμηθεί η επίδραση των μέτρων που λαμβάνει η Τράπεζα.

6.1.1 Ηλεκτρική ενέργεια

Ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιείται στο σύνολο των κτιριακών υποδομών της Τράπεζας για τις ανάγκες φωτισμού και κλιματισμού, καθώς και για τη λειτουργία του πάσης φύσεως εγκατεστημένου εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των σταθμών εργασίας των υπαλλήλων. Ειδικότερα στα κτίρια της οδού Αμερικής 3, της Πάτρας και των Χαλνίων όπου είναι εγκατεστημένες αντλίες θερμότητας, η ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιείται και για τη θέρμανση των χώρων.

Σημαντικό ποσοστό της ενέργειας καταναλώνεται για τη λειτουργία των μηχανογραφικών κέντρων διαχείρισης δεδομένων και στο κτίριο του ΙΕΤΑ, για τη λειτουργία των εκτυπωτικών μηχανών και του λοιπού παραγωγικού και υποστηρικτικού εξοπλισμού.

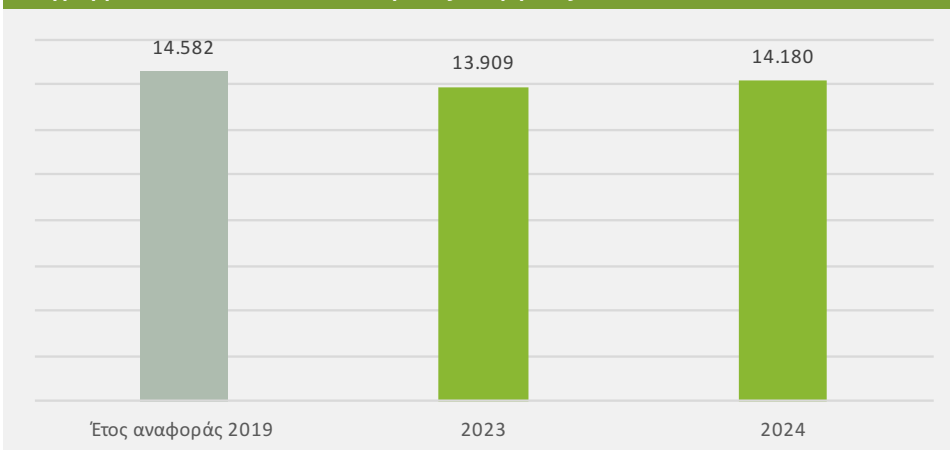
Για το 2024, η κατανάλωση της ηλεκτρικής ενέργειας ανήλθε στις 14.180 MWh, σημειώνοντας μικρή αύξηση ίση με 1,95% σε σχέση με το 2023. Βάσει περαιτέρω ανάλυσης, η αύξηση αυτή είναι εποχική, συγκεκριμένα εντοπίζεται κυρίως τους ζεστούς μήνες και σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την αυξημένη ανάγκη ψύξης των χώρων εργασίας λόγω των υψηλών εξωτερικών θερμοκρασιών. Αναλυτικότερα, τα στοιχεία της Eurostat για το έτος 2024 δείχνουν ότι αυξήθηκαν οι βαθμονήμερες ψύξης³ στις περιοχές όπου βρίσκονται εγ-

Πίνακας 4. Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας

	2019	2023	2024	Ετήσια μεταβολή 2023-2024 (%)	Μεταβολή σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019 (%)
Ηλεκτρική ενέργεια (MWh)	14.582	13.909	14.180	+1,95	-2,76

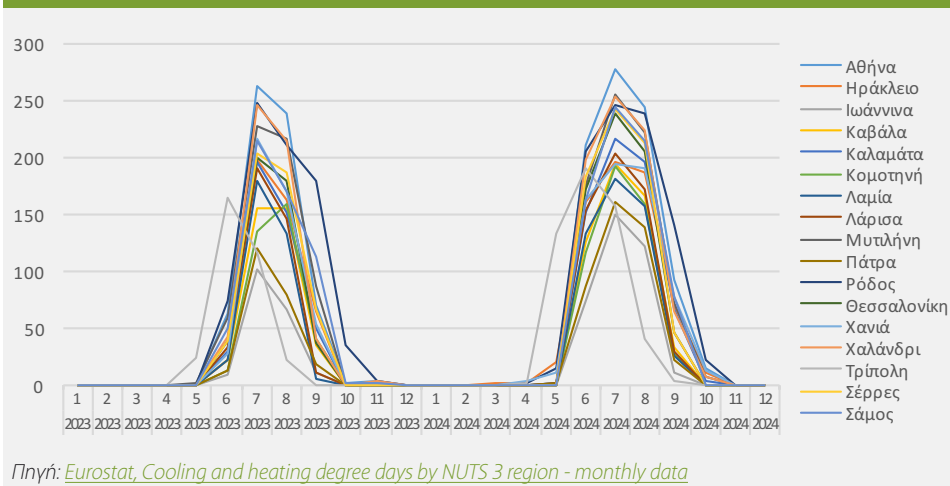
³ Οι βαθμονήμερες ψύξης (Cooling Degree Days - CDD) είναι δείκτης που χρησιμοποιείται για εκτίμηση της ανάγκης για ψύξη (π.χ. χρήση κλιματιστικών) σε ένα κτίριο, λόγω υψηλών εξωτερικών θερμοκρασιών. Οι βαθμονήμερες ψύξης υπολογίζονται συγκρίνοντας τη μέση ημερήσια εξωτερική θερμοκρασία με μια προκαθορισμένη θερμοκρασία βάσης, η οποία έχει οριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στους 22°C.

Διάγραμμα 1. Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε MWh

κατεστημένα τα κτίρια της Τράπεζας. Ωστόσο, οι δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας αλλήλα και ενεργειακής αναβάθμισης των κτιρίων της Τράπεζας έχουν συμβάλει ώστε να υπάρχει συνολική μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας κατά 2,76% σε σχέση με το 2019.

Διάγραμμα 2. Βαθμομέρες ψύξης των περιοχών στις οποίες βρίσκονται τα κτίρια της Τράπεζας

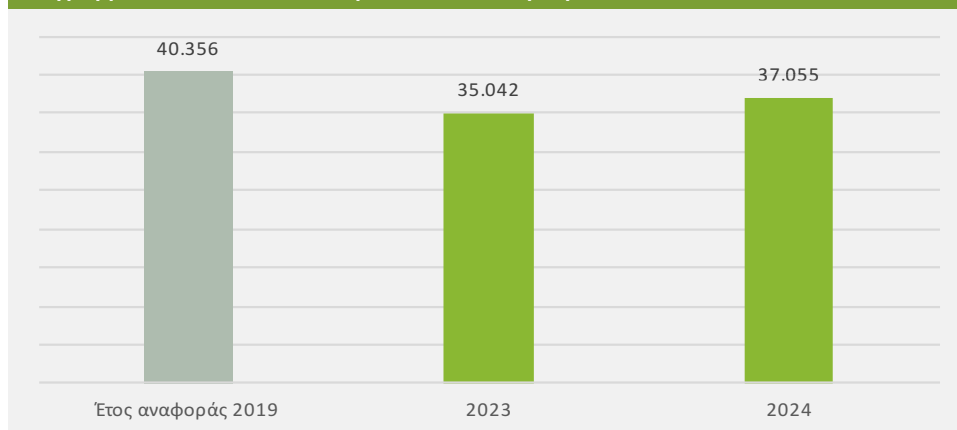
6.1.2 Νερό

Το νερό που καταναλώνεται στα κτίρια της Τράπεζας και προέρχεται από το δίκτυο ύδρευσης χρησιμοποιείται για διάφορες λειτουργικές ανάγκες, όπως παροχή πόσιμου νερού στους ψύκτες, καθαρισμός των εγκαταστάσεων, ατομική υγιεινή του προσωπικού, εξυπηρέτηση των κυλικείων και πότισμα. Επιπλέον, νερό χρησιμοποιείται για τη λειτουργία του συστήματος ψύξης των κεντρικών κλιματιστικών μονάδων, καθώς και για το σύστημα πυρόσβεσης, ενώ στο κτίριο του IETA η χρήση του νερού είναι σε μεγάλο ποσοστό βιομηχανική.

Η συνολική κατανάλωση του νερού για το 2024 ανήλθε σε 37.055 m³, σημειώνοντας αύξηση ίση με 5,74% σε σχέση με το 2023. Η αύξηση για το έτος 2024 αποδίδεται σε

Πίνακας 5. Κατανάλωση νερού

	2019	2023	2024	Ετήσια μεταβολή 2023-2024 (%)	Μεταβολή σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019 (%)
Νερό (m ³)	40.356	35.042	37.055	+5,74	-8,18

Διάγραμμα 3. Κατανάλωση νερού σε κυβικά μέτρα

τεχνικά ζητήματα που αντιμετώπισαν ορισμένα κτίρια της Τράπεζας, όπως διαρροές ή διεξαγωγή εντατικών δοκιμών για τον έλεγχο εγκατάστασης νέων υδροδοτικών συστημάτων. Επιπλέον, περιβαλλοντικοί παράγοντες, όπως οι υψηλές θερμοκρασίες, οδήγησαν στην ανάγκη για εντατικότερη άρδευση των εξωτερικών χώρων. Οι αιτίες αυτές διαφοροποιούνται ανά εγκατάσταση και έχουν ήδη αντιμετωπιστεί ή είναι υπό διαχείριση. Τέλος, οι περιβαλλοντικές πρακτικές που εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα χρόνια συνέβαλαν σε συνολική μείωση κατά 8,18% σε σχέση με το 2019.

6.1.3 Καύσιμα θέρμανσης

Η Τράπεζα έχει αντικαταστήσει τους λέβητες πετρελαίου σε όλα τα κτίρια της Αττικής και στο ΚΕΠΕΔΙΧ Θεσσαλονίκης με λέβητες φυσικού αερίου, ενώ για τη θέρμανση του κτιρίου επί της οδού Αμερικής 3 χρησιμοποιούνται αντλίες θερμότητας.

Στα Υποκαταστήματα και τις Θυρίδες εξακολουθεί να χρησιμοποιείται πετρέλαιο θέρμανσης, με εξαίρεση το Υποκατάστημα Λάρισας, το οποίο χρησιμοποιεί φυσικό αέριο από το 2019, το Υποκατάστημα Σερρών, το οποίο χρησιμοποιεί τηλεθέρμανση, και τα Υποκαταστήματα Χανίων και Πάτρας που χρησιμοποιούν αντλίες θερμότητας.

Σημειώνεται ότι η σταδιακή αντικατάσταση του πετρελαίου θέρμανσης με άλλες, πιο αποδοτικές, πηγές ενέργειας είναι σημαντική για τη μείωση των παραγόμενων ρυπαντικών εκπομπών. Το φυσικό αέριο, συγκεκριμένα, χαρακτηρίζεται λιγότερο ρυπογόνο από τα υπόλοιπα ορυκτά καύσιμα, όπως το πετρέλαιο ή ο λιγνίτης, καθώς η καύση του παράγει συγκριτικά μικρότερες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα ανά μονάδα παραγόμενης ενέργειας. Η τηλεθέρμανση εντάσσεται στις επιλογές που προωθούν την κυκλική οικονομία, καθώς αξιοποιεί τη θερμότητα, η οποία παράγεται ως υποπροϊόν από μια εξωτερική κεντρική πηγή, ευρισκόμενη σε απόσταση από το χώρο κατανάλωσης. Ειδικότερα, στην Ελλάδα το δίκτυο της τηλεθέρμανσης αξιοποιεί θερμικό φορτίο προερχόμενο από θερμοηλεκτρικούς σταθμούς για τη θέρμανση του νερού, το οποίο στη συνέχεια μεταφέρεται σε σπίτια και επιχειρήσεις μέσω ενός μονωμένου δικτύου σωληνώσεων. Τέλος, οι αντλίες θερμότητας θεωρούνται ενεργειακά πιο αποδοτικές. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη σύμβαση εγγυήσεων προέλευσης που έχει συνάψει η Τράπεζα με τον πάροχό της, η χρήση τους συμβάλει στην περαιτέρω μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος της Τράπεζας.

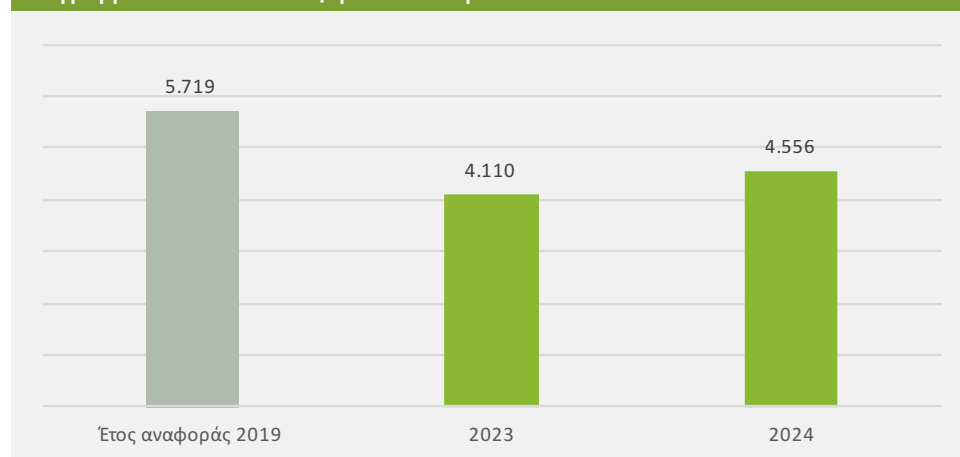
Πίνακας 6. Καταναλώσεις συστημάτων θέρμανσης

	2019	2023	2024	Ετήσια μεταβολή 2023-2024 (%)	Μεταβολή σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019 (%)
Φυσικό αέριο (MWh)	5.719	4.110	4.556	+ 10,86	- 20,33
Πετρέλαιο θέρμανσης (lt)	68.736	55.674	59.124	+ 6,20	- 13,98
Τηλεθέρμανση (MWh)	42,16	57,83	55,03	- 4,84	+ 30,54

Η συνολική κατανάλωση του φυσικού αερίου ανήλθε στις 4.556 MWh το 2024, σημειώνοντας αύξηση ίση με 10,86% σε σχέση με το 2023. Η αύξηση αυτή εντοπίζεται κυρίως στο Κεντρικό Κατάστημα της Τράπεζας, όπου κατά τους θερινούς μήνες του 2024 χρησιμοποιήθηκε φυσικό αέριο για τη θέρμανση νερού για τον κλιματισμό. Τα έτη 2022 και 2023 για την ανάγκη αυτή χρησιμοποιήθηκε πετρέλαιο θέρμανσης την αντίστοιχη θερινή περίοδο.

Παράλληλα, στην περιοχή της Αττικής καταγράφηκε αύξηση 32% στις βαθμονόμενες ψύξης, γεγονός που συνηγείται στην παρατηρούμενη άνοδο της κατανάλωσης. Ωστόσο, αναμένεται μείωση της κατανάλωσης ενέργειας τα επόμενα χρόνια, καθώς στο κτίριο Μηχανογράφησης στο Χαλάνδρι πραγματοποιήθηκε εντός του 2024 τοποθέτηση επιπλέον θερμομόνωσης στους τρεις λέβητες φυσικού αερίου με στόχο τη μείωση της απώλειας θερμότητας και αναβαθμίστηκαν οι καυστήρες με σύστημα αντιστάθμισης βάσει της εξωτερικής θερμοκρασίας.

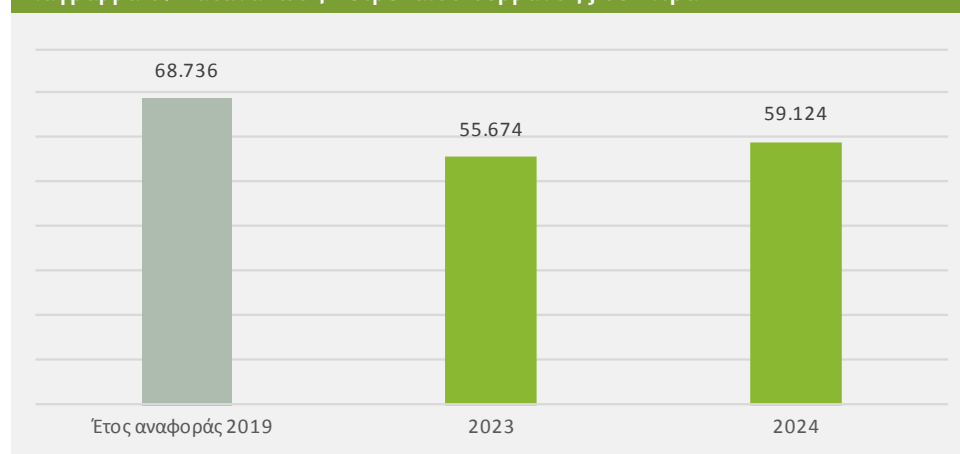
Διάγραμμα 4. Κατανάλωση φυσικού αερίου σε MWh

Η κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης ανήλθε στα 59.124 λίτρα το 2024, σημειώνοντας αύξηση ίση με 6,20% σε σχέση με το 2023. Η μείωση της κατανάλωσης πετρελαίου θέρμανσης, σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019, φαίνεται να σχετίζεται με τις ηπιότερες καιρικές συνθήκες που επικράτησαν κατά την εξεταζόμενη περίοδο στις περιοχές όπου υπάρχουν κτιριακές εγκαταστάσεις της Τράπεζας.

Η τηλεθέρμανση ανήλθε στις 55 MWh το 2024, σημειώνοντας μείωση κατά 4,84% σε σχέση με το 2023.

Διάγραμμα 5. Κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης σε λίτρα

6.1.4 Καύσιμα κίνησης

Τα καύσιμα κίνησης (βενζίνη και πετρέλαιο κίνησης) χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο για την κίνηση των οχημάτων της Τράπεζας. Ο στόλος αυτός εξυπηρετεί τις χρηματα-

ποστολές, τις υπηρεσιακές μετακινήσεις, καθώς και τις μετακινήσεις των στελεχών της Διοίκησης και περιλαμβάνει συμβατικά και υβριδικά οχήματα.

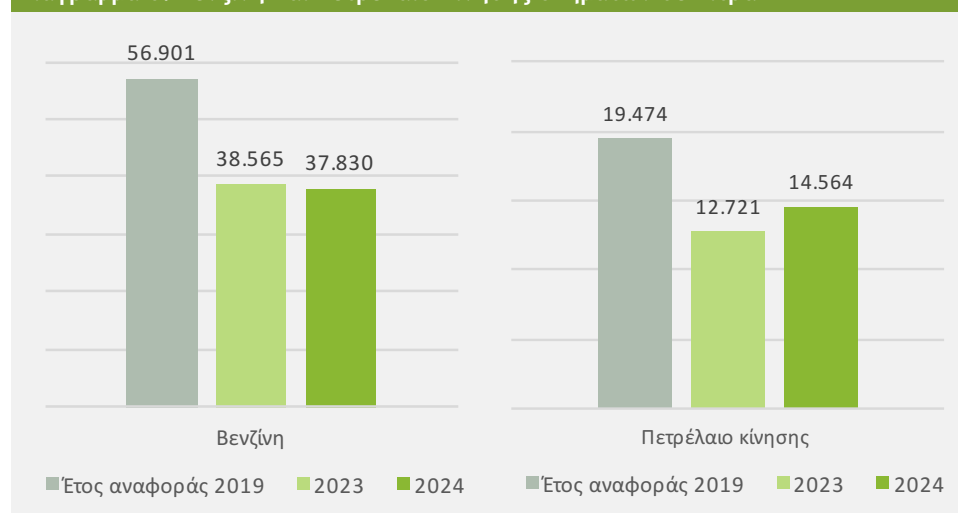
Επιπλέον, πετρέλαιο κίνησης χρησιμοποιείται για τη λειτουργία των εφεδρικών γεννητριών (ηλεκτροπαραγωγή ζεύγη) που είναι εγκατεστημένες στα κτίρια της Τράπεζας σε Αττική και Θεσσαλονίκη καθώς και σε ορισμένα Υποκαταστήματα. Η χρήση των εφεδρικών γεννητριών εξαρτάται από την ανάγκη ηλεκτρισμού σε περιόδους διακοπής ρεύματος, ωστόσο οι ποσότητες κατανάλωσης είναι μικρές.

Για το 2024, η κατανάλωση βενζίνης ανήλθε σε 37.830 λίτρα, σημειώνοντας μείωση κατά 1,91% σε σχέση με το 2023. Η μείωση αυτή οφείλεται στη σταδιακή αντικατάσταση μέρους του στόλου οχημάτων της Τράπεζας με αυτοκίνητα νέας τεχνολογίας (PHEV ή υβριδικά), η οποία είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του ποσοστού οχημάτων πράσινης τεχνολογίας από 42% το 2023 σε 48% το 2024. Αντίθετα, η κατανάλωση πετρελαίου κίνησης ανήλθε για το 2024 σε 14.564 λίτρα, παρουσιάζοντας άνοδο κατά 14,49% σε σχέση με το 2023. Αυτό οφείλεται στην αύξηση των χιλιομετρικών αποστάσεων που διένυσαν τα οχήματα που χρησιμοποιούν αυτόν τον τύπο καυσίμου, ιδίως φορτηγά της Τράπεζας που εξυπηρετούν χρηματοποστολές και άλλες επιχειρησιακές ανάγκες των Υποκαταστημάτων, οι οποίες κατά το 2024 εμφανίστηκαν αυξημένες.

Πίνακας 7. Κατανάλωση καυσίμων κίνησης οχημάτων σε λίτρα

	2019	2023	2024	Ετήσια Μεταβολή 2023-2024 (%)	Μεταβολή σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019 (%)
Βενζίνη	56.901	38.565	37.830	-1,91	-33,52
Πετρέλαιο κίνησης	19.474	12.721	14.564	+14,49	-25,21

Διάγραμμα 6. Βενζίνη και πετρέλαιο κίνησης οχημάτων σε λίτρα

6.2 ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

Η κατανάλωση χαρτιού και λοιπών αναλωσίμων γραφείου που σχετίζονται με την έντυπη επικοινωνία εντάσσεται στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που η Τράπεζα παρακολουθεί συστηματικά καθώς σχετίζεται άμεσα με το είδος των εργασιών της και τον τρόπο διεκπεραίωσής τους.

Ειδικότερα, η Τράπεζα, αναγνωρίζοντας τον περιβαλλοντικό και επιχειρησιακό αντίκτυπο της έντυπης επικοινωνίας, έχει εντατικοποιήσει τα τελευταία πέντε έτη τις προ-

σπάθειες για ψηφιοποίηση της εσωτερικής επικοινωνίας, στο πλαίσιο του Ψηφιακού Μετασχηματισμού. Προχώρησε στην ψηφιοποίηση της εσωτερικής αλληλογραφίας και πλήθους αιτήσεων καθώς και στην εκτεταμένη χρήση των ψηφιακών υπογραφών.

Το 2024 καταναλώθηκαν συνολικά 16.180 δεσμίδες χαρτιού, αριθμός που αντιστοιχεί σε μείωση της τάξης του 6,21% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η συνολική μείωση της χρήσης χαρτιού κατά 30,11% σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019 είναι ενδεικτική της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων σταδιακής μετάβασης στην ψηφιακή επικοινωνία. Αντιθέτως, η κατανάλωση μελανοδοχείων εμφανίζεται αυξημένη κατά 25,07% σε σύγκριση με το 2023, φτάνοντας τα 1.262 τεμάχια.

Όπως είναι αναμενόμενο, η κατανάλωση των μελανοδοχείων δεν παρουσιάζει χρονική κανονικότητα ούτε μπορεί να συνδεθεί ευθέως με την κατανάλωση χαρτιού, η οποία επηρεάζεται άμεσα από τη μεταβολή στις εκτυπωτικές συνήθειες του προσωπικού.

Το 2024 η αναλογία υπαλλήλων ανά κεντρικό εκτυπωτή αυξήθηκε σε 4,60 από 4,39 το 2023, στοιχείο που υποδηλώνει μετατόπιση του εκτυπωτικού φόρτου σε λιγότερες, αλλά πιο αποδοτικές μονάδες. Οι κεντρικοί εκτυπωτές χρησιμοποιούνται κατά κανόνα για εκτυπώσεις υψηλότερων απαιτήσεων, όπως έγχρωμα έγγραφα ή παρουσιάσεις, οι οποίες είναι περισσότερο απαιτητικές σε κατανάλωση μελανιού ανά σελίδα. Παράλληλα, οι συσκευές αυτές υποστηρίζουν σε μεγαλύτερο βαθμό την εκτύπωση και από τις δύο όψεις του φύλλου, συμβάλλοντας στη μείωση της συνολικής κατανάλωσης χαρτιού αλλά όχι στη μείωση της κατανάλωσης μελανιού.

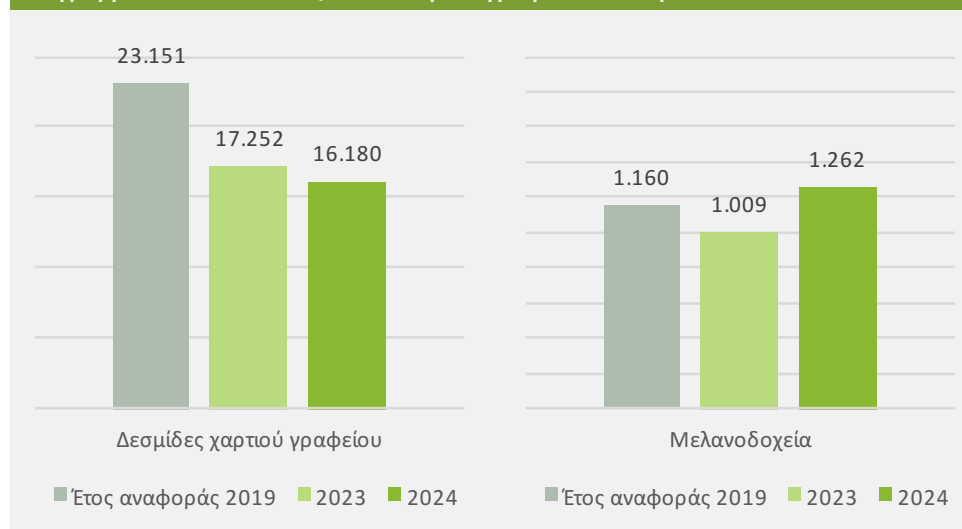
Τα επόμενα χρόνια αναμένεται μείωση και στους δύο δείκτες, καθώς είναι σε εξέλιξη το έργο βελτιστοποίησης και ορθολογικής διαχείρισης των εκτυπωτικών πόρων, η πρώτη φάση του οποίου ολοκληρώθηκε εντός του 2024.

Πίνακας 8. Κατανάλωση αναλωσίμων γραφείου σε τεμάχια

	2019	2023	2024	Ετήσια μεταβολή 2023-2024 (%)	Μεταβολή σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019 (%)
Δεσμίδες χαρτιού* γραφείου (τμχ)	23.151	17.252	16.180	-6,21	-30,11
Μελανοδοχεία (τμχ)	1.160	1.009	1.262	+25,07	+8,79

* Μία δεσμίδα χαρτιού περιέχει 500 φύλλα.

Διάγραμμα 7. Κατανάλωση αναλωσίμων γραφείου σε τεμάχια

6.3 ΑΛΛΑ ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ

Η Τράπεζα έχει συμπεριλάβει στους στόχους της την προσπάθεια περιορισμού της χρήσης πλαστικού και ειδικότερα τη μείωση της κατανάλωσης πλαστικών μπουκαλιών νερού τα οποία διατίθενται από τα κυλικεία της Τράπεζας στην Αττική και στη Θεσσαλονίκη. Το 2024 καταναλώθηκαν συνολικά 245.966 πλαστικά μπουκάλια των 0,5 και 1,5 λίτρων, καταγράφοντας μείωση κατά 1,20% σε σύγκριση με το 2023. Σημαντική είναι η μείωση της χρήσης πλαστικών μπουκαλιών κατά 20,66% σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019, η οποία αντανakλά την αποτελεσματικότητα μιας σειράς στοχευμένων δράσεων που εφαρμόζει η Τράπεζας προς αυτή την κατεύθυνση.

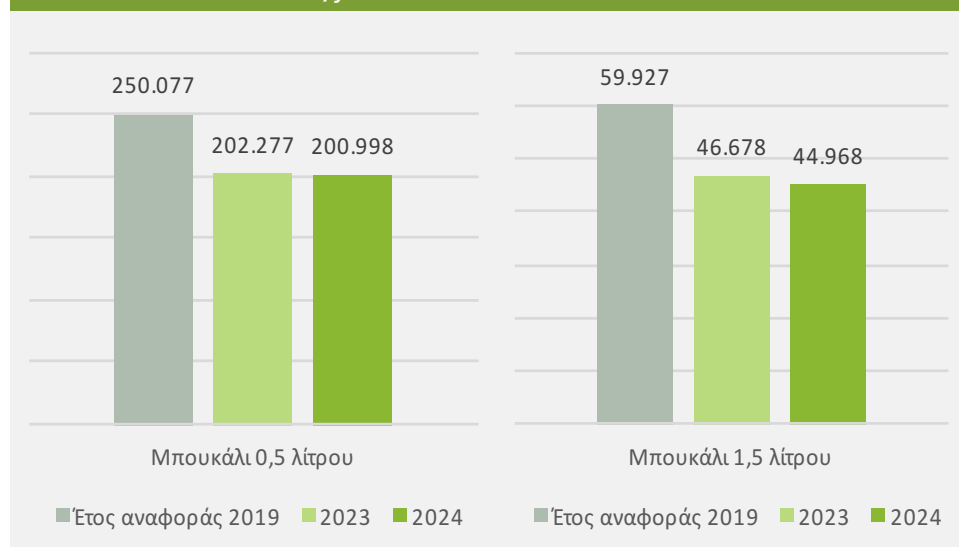
Στο πλαίσιο των δράσεων ευαισθητοποίησης του προσωπικού διανεμήθηκαν επαναχρησιμοποιούμενα θερμός με το λογότυπο του BoGreen σε όλους τους υπαλλήλους της Τράπεζας. Εντός του 2024 ολοκληρώθηκε η αγορά και η διανομή τους στους νεοπροσληφθέντες υπαλλήλους, ενώ παράλληλα είναι σε εξέλιξη διαγωνισμός για την προμήθεια νέων ψυκτών νερού για την καλύτερη κάλυψη των αναγκών όλου του προσωπικού. Για την ενθάρρυνση της χρήσης του πόσιμου νερού του δικτύου, δημιουργήθηκε ειδική ενημερωτική περιοχή στον ιστότοπο της Τράπεζας, όπου αναρτώνται τα αποτελέσματα ελέγχου ποιότητας του νερού που διεξάγονται δύο φορές το χρόνο από διαπιστευμένο εργαστήριο.

Τέλος, λαμβάνουν χώρα τακτικές επικοινωνιακές δράσεις για τη μείωση των πλαστικών μίας χρήσης.

Πίνακας 9. Κατανάλωση πλαστικών μπουκαλιών στα κτίρια της Αττικής και Θεσσαλονίκης

	2019	2023	2024	Ετήσια μεταβολή 2023-2024 (%)	Μεταβολή σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019 (%)
Σύνολο πλαστικών μπουκαλιών (τμχ)	310.004	248.955	245.966	-1,20	-20,66
Πλαστικά μπουκάλια (τμχ) 0,5 λίτρου	250.077	202.277	200.998	-0,63	-19,63
Πλαστικά μπουκάλια (τμχ) 1,5 λίτρου	59.927	46.678	44.968	-3,66	-24,96

Διάγραμμα 8. Κατανάλωση πλαστικών μπουκαλιών στα κτίρια Αττικής και Θεσσαλονίκης

6.4 ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Η Τράπεζα, υιοθετώντας τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, μεριμνά για τον περιορισμό και την καλύτερη δυνατή διαχείριση των αποβλήτων που παράγει. Εφαρμόζει προγράμματα διαχωρισμού και ανακύκλωσης για διάφορα ρεύματα αποβλήτων σε συνεργασία με τους κατά τόπους Δήμους, τα συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης και άλλες κατάλληλα αδειοδοτημένες εταιρίες. Τα υπόλοιπα απόβλητά της οδηγούνται σε ειδική διάθεση ή ενεργειακή αξιοποίηση ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εμπίπτουν και μόνο τα αστικά απόβλητα οδηγούνται μέσω των Δήμων σε ΧΥΤΑ.

Το 2024 η συνολική ποσότητα ανακυκλώσιμων υλικών που διατέθηκαν ανήλθε σε 269,99 τόνους.

Το ποσοστό της ανακύκλωσης παραμένει σε υψηλό επίπεδο, ενώ η μεγάλη αύξηση κατά 117,87% που παρατηρείται στον όγκο των λοιπών αποβλήτων το 2024 οφείλεται στην απόσυρση περίπου 50 τόνων παλαιού, μη λειτουργικού εξοπλισμού βαρέως τύπου από το Κέντρο Διαχείρισης Δεδομένων (Data Center) της Τράπεζας μέσω του κατάλληλου Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης.

Η διαδικασία ανακύκλωσης παρακολουθείται συστηματικά με τη συλλογή των απαραίτητων βεβαιώσεων για τη διασφάλιση της ορθής τελικής διαχείρισης των αποβλήτων, ενώ συνεχίζεται η προσπάθεια ευαισθητοποίησης των εργαζομένων σχετικά με τη σημασία της δικής τους συμβολής.

Παράλληλα, εξετάζονται δράσεις για τη σταδιακή μείωση των παραγόμενων αποβλήτων, μέσω της ορθολογικότερης χρήσης διαθέσιμων πόρων, του περιορισμού της κατανάλωσης προϊόντων μίας χρήσης, και της αξιοποίησης άλλων διαθέσιμων καλών πρακτικών, όπως η κομποστοποίηση οργανικών υπολειμμάτων.

Στην προσπάθεια μείωσης των αποβλήτων ειδικών κατηγοριών που παράγονται από τις δραστηριότητες του εκτυπωτικού της εργοστασίου (παραγωγή τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, εγγράφων ασφαλείας κ.λπ.), η Τράπεζα επιδιώκει να εφαρμόζει τις βέλτιστες πρακτικές που είναι διαθέσιμες στην Ελλάδα και να διερευνά τις δυνατότητες εφαρμογής καλών πρακτικών του Ευρωσυστήματος.

Πέραν των διεργασιών ανακύκλωσης που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της παραγωγικής διαδικασίας, τα υγρά βιομηχανικά απόβλητα που παράγει το ΙΕΤΑ υποβάλλονται σε φυσικοχημική επεξεργασία πριν την τελική τους διαχείριση, με στόχο την περαιτέρω μείωση τόσο του ρυπαντικού τους φορτίου αλλά και της ποσότητας που τελικά απορρίπτεται. Ειδικότερα για το έτος 2024, η ποσότητα των υγρών αποβλήτων που υποβλήθηκε σε επεξεργασία με τη συγκεκριμένη μέθοδο ανήλθε σε 60,2 τόνους, ενώ η τελική ποσότητα ιλύος που απορρίφθηκε ήταν μόλις 1,8 τόνοι (ποσοστό μικρότερο του 3%). Το σύνολο των επικίνδυνων στερεών αποβλήτων που οδηγήθηκαν σε ειδική διαχείριση ήταν 8,60 τόνοι.

Τέλος, το σύνολο των σπαταγμάτων που προκύπτουν από την καταστροφή τραπεζογραμματίων, είτε κατά τη διαδικασία της παραγωγής είτε κατά τη διαλογή και ανακύκλωση των τραπεζογραμματίων εντός του κύκλου ζωής τους, οδηγούνται προς ενεργειακή αξιοποίηση μέσω εταιριών οι οποίες τα μετατρέπουν σε απορριμματογενές καύσιμο για την τσιμεντοβιομηχανία. Ειδικότερα για το 2024, η ποσότητα τραπεζογραμματίων που διατέθηκε για ενεργειακή αξιοποίηση ανήλθε σε 249,71 τόνους, σημειώνοντας μείωση κατά 18,48% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Η μείωση αυτή ενδέχεται να σχετίζεται με τη μείωση κατά 7,17%⁴ της ποσότητας χρήματος σε κυκλοφορία το 2024 σε σχέση με το 2023, με την αυξημένη χρήση καρτών πληρωμών κατά 14%⁵, αλλά και με την αυξημένη ανθεκτικότητα των τραπεζογραμματίων λόγω της προστατευτικής επικάλυψης που εφαρμόζεται κατά την παραγωγή τους και συμβάλλει στην επιμήκυνση του κύκλου ζωής τους.

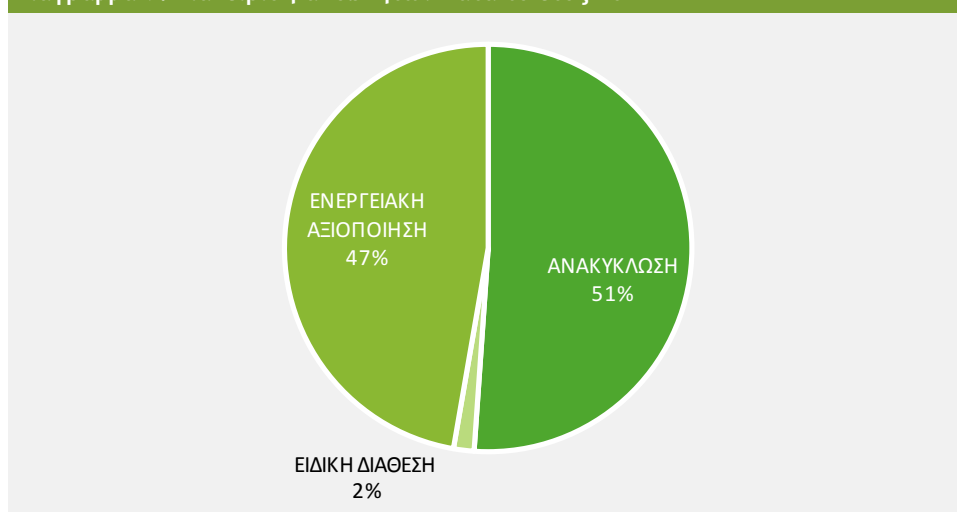
⁴ *Ετήσια Οικονομική Έκθεση Χρήσεως 2024, Απρίλιος 2025, Τράπεζα της Ελλάδος.*

⁵ *Έκθεση Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας, Μάιος 2025, Τράπεζα της Ελλάδος.*

Πίνακας 10. Διαχείριση αποβλήτων (τόνοι)

	2023	2024	Ετήσια μεταβολή 2023-2024 (%)
Ανακύκλωση	273,40	269,99	-1,25
Αναλώσιμα Γραφείου ¹	191,30	183,26	-4,20
Συσκευασίες ²	49,70	16,14	-67,52
Λοιπά ³	32,40	70,59	+117,87
Ειδική διάθεση			
Υγρά και στερεά ειδικά απόβλητα	18,03	8,60	-52,30
Ενεργειακή αξιοποίηση			
Σπαράγματα τραπεζογραμμάτων	306,32	249,71	-18,48

¹ Χαρτί, μελανοδοχεία.
² Αλουμίνιο, γυαλί, πλαστικό.
³ Ηλεκτρικός εξοπλισμός, λαμπτήρες, μεταλλικά απόβλητα (scrap), ξυλεία, ορυκτέλαια, συσσωρευτές μοψύβδου-οξέος, φορητές ηλεκτρικές στήλες (κοινές μπαταρίες), ηλεκτρονικός εξοπλισμός.

Διάγραμμα 9. Διαχείριση αποβλήτων κατά το έτος 2024

6.5 ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΑΕΡΙΩΝ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ

Η Τράπεζα υποβάλλει σε ετήσια βάση έκθεση για το ανθρακικό της αποτύπωμα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Εθνικού Κλιματικού Νόμου. Πέραν των κατά το νόμο υποχρεώσεων της, καταγράφει επιπλέον στοιχεία για τον υπολογισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από πηγές που συνδέονται έμμεσα με τις δραστηριότητες της, σε μια προσπάθεια να κατανοήσει καλύτερα, να ελέγξει και να βελτιστοποιήσει το συνολικό ανθρακικό της αποτύπωμα.

Ο υπολογισμός των στοιχείων γίνεται σύμφωνα με τη διεθνή μεθοδολογία του πρωτοκόλλου για τα αέρια του θερμοκηπίου (Greenhouse Gas Protocol), το οποίο διαχωρίζει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, ανάλογα με την πηγή τους, σε τρία μεγάλα πεδία εφαρμογής: Score 1, Score 2 και Score 3.

6.5.1 Άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – Score 1

Οι άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (Score 1) προέρχονται από πηγές που ανήκουν στην Τράπεζα ή ελέγχονται από αυτήν και συνδέονται με την κατανάλωση πε-

Πίνακας 11. Άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – Scope 1 (tn CO ₂ eq)					
	2019	2023	2024	Ετήσια μεταβολή 2023-2024 (%)	Μεταβολή σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019 (%)
Σύνολο Scope 1	1.491,76	1.111,77	1.218,46	+9,60	-18,32
Πετρέλαιο θέρμανσης	181,29	146,84	155,94	+6,20	-13,98
Φυσικό αέριο	1.034,64	743,54	824,43	+10,88	-20,32
Βενζίνη κίνησης	135,16	88,62	86,44	-2,46	-36,05
Πετρέλαιο κίνησης	51,29	31,27	35,69	+14,12	-30,42
Φθοριούχα αέρια	89,38	101,50	115,97	+14,25	+29,75

τρελαίου και φυσικού αερίου για θέρμανση, την κατανάλωση καυσίμων κίνησης από εταιρικά οχήματα και ηλεκτροπαραγωγή ζεύγη (γεννήτριες Η/Ζ), τη χρήση φθοριούχων αερίων για την πλήρωση σταθερού εξοπλισμού κλιματισμού (ψύξης και θέρμανσης).

Το σύνολο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου Scope 1 εμφανίζει αύξηση κατά 9,60% σε σχέση με το 2023, αν και παραμένει σε χαμηλότερο επίπεδο από το αντίστοιχο του έτους αναφοράς 2019, μειωμένο κατά 18,32%. Η αύξηση που καταγράφεται για το 2024 είναι αναμενόμενη λόγω των αυξήσεων που παρατηρήθηκαν στις καταναλώσεις των επιμέρους πηγών και ειδικότερα στην αύξηση της κατανάλωσης φυσικού αερίου, στο οποίο οφείλεται το 67% των συνολικών εκπομπών (βλ. Ενότητα 6.1). Σημειώνεται ότι οι συντελεστές μετατροπής για το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο παραμένουν σταθεροί σε σχέση με το 2023.

Αντιθέτως, οι εκπομπές που οφείλονται στη χρήση βενζίνης από τα οχήματα της Τράπεζας παρουσιάζουν μείωση κατά 2,46%, η οποία αποτελεί συνδυαστικό αποτέλεσμα της μείωσης της κατανάλωσης και του αντίστοιχου συντελεστή μετατροπής για το 2024.

6.5.2 Έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – Scope 2

Οι έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (Scope 2) προέρχονται από τις πηγές που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή της αγοραζόμενης ενέργειας και, κατά συνέπεια, δεν ελέγχονται άμεσα από την Τράπεζα. Τέτοιου είδους εκπομπές είναι αυτές που σχετίζονται με την αγοραζόμενη ηλεκτρική ενέργεια και την τηλεθέρμανση.

Το 2024 παρατηρείται μείωση των συνολικών έμμεσων εκπομπών του δεύτερου πεδίου εφαρμογής (Scope 2) κατά 23,72%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, όπως αυτές υπολογίζονται με βάση τα χωρικά δεδομένα (location-based).⁶ Η μείωση αυτή προκύπτει από την πτώση του συντελεστή υπολογισμού εκπομπών άνθρακα, όπως αυτός καθορίζεται στην οδηγία του Υ.Π.ΕΝ. λαμβάνοντας υπόψη το υπολειπόμενο ενεργειακό μείγμα του προμηθευτή.

Πέραν αυτού, η Τράπεζα εξασφαλίζει σε ετήσια βάση εγγυήσεις προέλευσης (Green-Pass) από τον πάροκό της για το 100% της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται στις εγκαταστάσεις της, διασφαλίζοντας ότι παράγεται για λογαριασμό της ισόποση ενέργεια από Ανανεώσιμες Πηγές (ΑΠΕ). Αυτό αντιστοιχεί σε εξοικονόμηση 3.863,85 τόνων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για το 2024 και μηδενισμό του ισοζυγίου εκπομπών αυτής της κατηγορίας με όρους αγοράς (market-based).⁷

6 Στη χωρική προσέγγιση (location-based), οι εκπομπές Scope 2 υπολογίζονται με βάση το μέσο μείγμα καυσίμου της περιοχής όπου λειτουργεί η επιχείρηση. Ειδικά για το 2019 ο υπολογισμός έγινε με βάση το υπολειπόμενο ενεργειακό μείγμα της χώρας, ενώ για τα έτη 2023-2024 με βάση το υπολειπόμενο μείγμα του προμηθευτή, όπως προβλέπεται από τον Εθνικό Κλιματικό Νόμο.

7 Στην προσέγγιση με όρους αγοράς (market-based), οι έμμεσες εκπομπές του Scope 2 για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας υπολογίζονται βάσει των ειδικών συμβάσεων ή πιστοποιητικών που έχουν εξασφαλιστεί από τον πάροχο, όπως συμβάσεις αγοράς ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ).

Πίνακας 12. Έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – Scope 2 (tn CO₂eq), location-based

	2019	2023	2024	Ετήσια μεταβολή 2023-2024 (%)	Μεταβολή σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019 (%)
Σύνολο Scope 2	8.796,84	5.090,18	3.882,94	-23,72	-55,86
Ηλεκτρική ενέργεια	8.782,21	5.070,11	3.863,85	-23,79	-56,00
Τηλεθέρμανση	14,63	20,07	19,09	-4,85	+30,51

6.5.3 Άλλες έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – Scope 3

Στο τρίτο πεδίο εφαρμογής (Scope 3) κατατάσσονται άλλες έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου οι οποίες συνδέονται με τις δραστηριότητες μιας επιχείρησης, αλλά δεν παράγονται ούτε ελέγχονται άμεσα από αυτήν, όπως εκπομπές που προκύπτουν από την αλυσίδα εφοδιασμού, τις μεταφορές και τη χρήση των προϊόντων της Τράπεζας.

Οι επιμέρους κατηγορίες που έχουν συμπεριληφθεί στον υπολογισμό του Scope 3, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 13, επιλέχθηκαν βάσει της διαθεσιμότητας και της αξιοπιστίας των δεδομένων που απαιτούνται για τον υπολογισμό τους. Η Κατηγορία 1 αφορά την αγορά βασικών αγαθών και υπηρεσιών. Η Κατηγορία 3 αφορά τις απώλειες που συνδέονται με το δίκτυο παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, τηλεθέρμανσης και φυσικού αερίου. Η Κατηγορία 6 συμπεριλαμβάνει εκπομπές που συνδέονται με την εκτός έδρας μετακίνηση και διαμονή των εργαζομένων, για υπηρεσιακούς λόγους. Στην Κατηγορία 7 εντάσσονται οι εκπομπές που σχετίζονται με την καθημερινή μετάβαση των υπαλλήλων προς και από τον χώρο εργασίας τους, καθώς και με την τηλεργασία.

Οι Κατηγορίες 2, 4, 9 και 12 καλύπτουν τον πλήρη κύκλο ζωής της παραγωγής των τραπεζογραμματίων, από την αγορά και διακίνηση των πρώτων υλών έως τη διανομή των τελικών προϊόντων και την καταστροφή τους, όταν πλέον χαρακτηριστούν ακατάλληλα για κυκλοφορία. Τέλος, η Κατηγορία 5 αφορά την ανακύκλωση αποβλήτων της Τράπεζας συνολικά.

Η Κατηγορία 15 “Επενδύσεις” του Scope 3 αφορά τη διαχείριση των χαρτοφυλακίων μη νομισματικής πολιτικής των κεντρικών τραπεζών και δεν εντάσσεται στο αντικείμενο της παρούσας Περιβαλλοντικής Έκθεσης. Η Τράπεζα δημοσιεύει τις σχετικές πληροφορίες σε ξεχωριστή δημοσίευση που εκδίδεται κατ’ εφαρμογή της κοινής στάσης του Ευρωσυστήματος (βλ. Ενότητα 5.2.).

Το 2024 διευρύνθηκε το πεδίο υπολογισμών για αυτό το είδος έμμεσων εκπομπών με την ένταξη πρόσθετων στοιχείων, αποσκοπώντας στον πληρέστερο υπολογισμό του ανθρακικού αποτυπώματος της Τράπεζας. Η προσπάθεια αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της ευθυγράμμισης του οργανισμού με τις βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές, όπως αυτές διαμορφώνονται από την Ομάδα Έργου για το Ανθρακικό Αποτύπωμα (TFCF) του Περιβαλλοντικού Δικτύου των Κεντρικών Τραπεζών (ENCB) που σκοπό έχει την προώθηση κοινής προσέγγισης στον υπολογισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις Κεντρικές Τράπεζες. Πιο συγκεκριμένα, προστέθηκε ο υπολογισμός εκπομπών που συνδέονται με την προμήθεια και χρήση μελανοδοχείων στους εκτυπωτές γραφείου, με τα μελάνια που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή τραπεζογραμματίων και με τη μεταφορά της πρώτης ύλης (μελανιών) από τον προμηθευτή έως το εργοστάσιο.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της συγκρισιμότητας των δεδομένων, τροποποιήθηκε η μεθοδολογία υπολογισμού του ανθρακικού αποτυπώματος που αφορά τις υπηρεσιακές μετακινήσεις, ώστε να είναι εναρμονισμένη με αυτή που αναπτύχθηκε από την Ομάδα Εργασίας για τις Υπηρεσιακές Μετακινήσεις (Task Force on Business Travel

– TFBT) του ENCB. Η νέα μεθοδολογία λαμβάνει υπόψη δύο σημαντικούς συντελεστές: το δείκτη RFI (Radiative Forcing Index), ο οποίος αποτυπώνει την ενισχυμένη επίδραση των αεροπορικών εκπομπών στην υπερθέρμανση του πλανήτη, πέραν του διοξειδίου

Πίνακας 13. Άλλες έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου – Scope 3 (tn CO ₂ eq)			
	2023	2024	Ετήσια μεταβολή 2023-2024 (%)
Σύνολο Scope 3	2.749,06	2.641,32	-3,92
Κατηγορία 1 – Αγοραζόμενα αγαθά και υπηρεσίες	92,09	116,44	+26,43
Χαρτί γραφείου	39,27	54,28	+38,23
Μελανοδοχεία (toner)	39,93	49,94	+25,07
Υδρευση	6,19	5,67	-8,37
Αποχέτευση	6,69	6,54	-2,44
Κατηγορία 2 – Κεφαλαιακά αγαθά	173,97	146,81	-15,61
Χαρτί τραπεζογραμμτίων	134,90	120,80	-10,46
Μελάνι τραπεζογραμμτίων	39,06	26,01	-33,41
Κατηγορία 3 – Εκπομπές συνδεδεμένες με την παραγωγή ενεργειακών πόρων (απώλειες δικτύου)	368,74	393,15	+6,62
Ηλεκτρική ενέργεια	249,18	259,49	+4,14
Τηλεθέρμανση	0,55	0,52	-4,78
Φυσικό αέριο	119,02	133,14	+11,87
Κατηγορία 4 – Μεταφορά και διανομή πρώτων υλών (upstream)	164,26	238,75	+45,35
Χαρτί τραπεζογραμμτίων	134,28	204,68	+52,43
Μελάνι τραπεζογραμμτίων	29,98	34,07	+13,63
Κατηγορία 5 – Απόβλητα	5,74	1,72	-70,02
Ανακύκλωση	5,74	1,72	-70,02
Κατηγορία 6 – Υπηρεσιακά ταξίδια	485,71	587,95	+21,05
Εξωτερικού	331,00	391,86	+18,39
Εσωτερικού	78,54	99,39	+26,54
Διαμονή	76,16	96,69	+26,95
Κατηγορία 7 – Μετακίνηση εργαζομένων	1.435,08	1.127,80	-21,41
Μετακίνηση προς/από την εργασία	1.355,36	1.035,61	-23,59
Τηλεργασία	79,72	92,19	+15,64
Κατηγορία 9 – Μεταφορά και διανομή προϊόντων (downstream)	16,95	27,10	+59,88
Χρηματοποστολές τραπεζογραμμτίων	16,95	27,10	+59,88
Κατηγορία 12 – Τέλος κύκλου ζωής προϊόντων	6,52	1,60	-75,44
Σπαράγματα Τραπεζογραμμτίων	6,52	1,60	-75,44
* Πηγές συντελεστών μετατροπής κατανάλωσης ενέργειας σε ισοδύναμους τόνους CO ₂ : UK Defra 2024, ADEME Guide Sectoriel 2012			

του άνθρακα, και το συντελεστή WTT (Well-to-Tank) που περιλαμβάνει τις έμμεσες εκπομπές από την εξόρυξη, παραγωγή και μεταφορά καυσίμων πριν από τη χρήση τους. Η εφαρμογή της νέας μεθοδολογίας οδηγεί σε υπολογισμό υψηλότερων τιμών εκπομπών σε σύγκριση με το παρελθόν, παρέχει ωστόσο μια πληρέστερη και ακριβέστερη αποτύπωση του πραγματικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος των μετακινήσεων και των δραστηριοτήτων της Τράπεζας.

Τέλος στην παρούσα έκθεση χρησιμοποιήθηκε καταλληλότερος συντελεστής για τον υπολογισμό εκπομπών άνθρακα του τέλους κύκλου ζωής των τραπεζογραμματίων, σε σχέση με την έκθεση του 2023, γεγονός που οδηγεί σε διαφοροποίηση των καταγεγραμμένων τιμών εκπομπών για την κατηγορία αυτή.

Το σύνολο του Scope 3 ανήλθε στους 2.641,32 τόνους, σημειώνοντας μείωση κατά 3,92% σε σχέση με το 2023. Οι μεταβολές των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου εντοπίζονται κυρίως στις παρακάτω κατηγορίες:

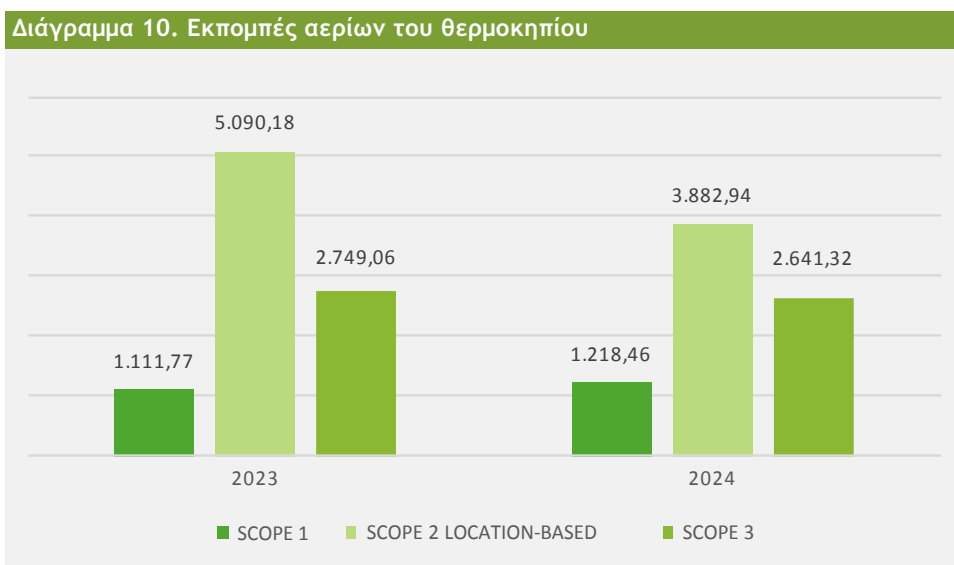
Η κατηγορία 1 παρουσιάζει υψηλότερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, αφενός λόγω της αύξησης κατά 47% του συντελεστή μετατροπής του χαρτιού γραφείου σε ισοδύναμο διοξειδίου του άνθρακα και αφετέρου λόγω της υψηλότερης χρήσης μελανοδοχείων (toner) το 2024.

Στην κατηγορία 2, το 2024 παρατηρείται μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 15,61% σε σύγκριση με το 2023. Η πτώση αυτή οφείλεται στις χαμηλότερες ποσότητες πρώτων υλών, χαρτιού και μελανιού, που χρησιμοποιήθηκαν στην παραγωγή τραπεζογραμματίων για το 2024.

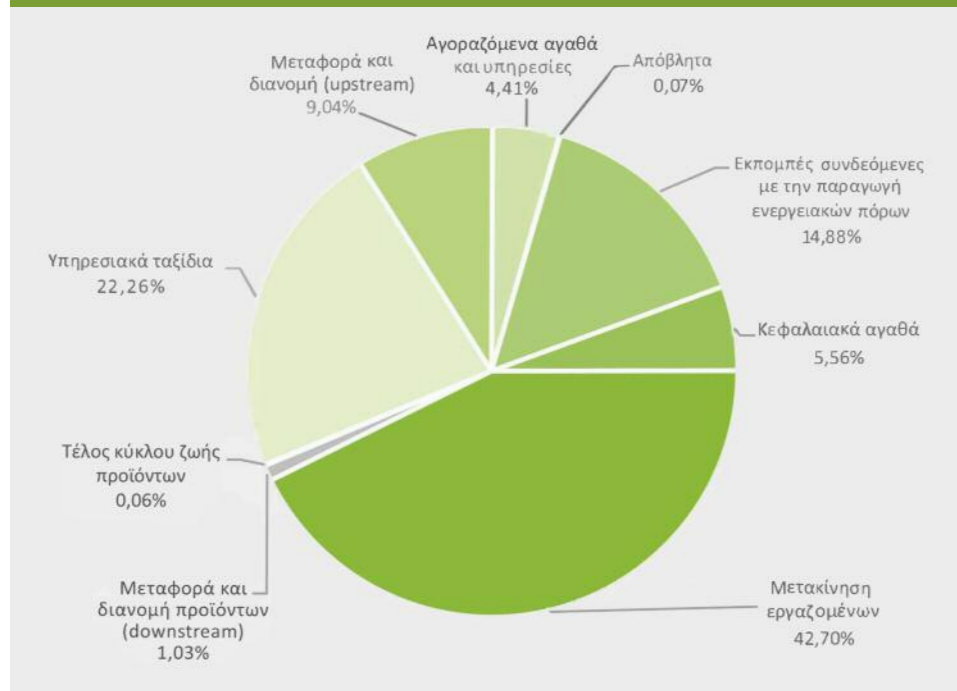
Στην κατηγορία 3, η αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου το 2024 οφείλεται κυρίως στη μεγαλύτερη κατανάλωση φυσικού αερίου το έτος αυτό, ενώ στην κατηγορία 6 η αύξηση προκύπτει από την αύξηση των χιλιομέτρων που διανύθηκαν για υπηρεσιακά ταξίδια.

Τέλος, για το 2024 οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου για την κατηγορία 7 παρουσιάζουν μείωση σε σχέση με το 2023 κατά 21,41%. Η πτώση αυτή οφείλεται κυρίως στις χαμηλότερες εκπομπές από τις μετακινήσεις των εργαζομένων από και προς την εργασία τους. Η κατηγορία 7 αποτελεί το 42,70% των άλλων έμμεσων εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου και συνεπώς επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό το σύνολο αυτών των εκπομπών.

Στο Διάγραμμα 11 παρουσιάζεται η ανάλυση των έμμεσων εκπομπών του τρίτου πεδίου (Scope 3), σύμφωνα με το ποσοστό που αντιστοιχεί σε κάθε κατηγορία.

Διάγραμμα 11. Ανάλυση έμμεσων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (Scope 3) για το έτος 2024

Στην παρούσα Περιβαλλοντική Έκθεση η Τράπεζα της Ελλάδος αποτυπώνει για δεύτερη χρονιά την περιβαλλοντική διάσταση των δραστηριοτήτων της με διαφάνεια και σαφήνεια.

Στόχος της συντακτικής ομάδας της Έκθεσης αλλιά και όλων των υπαλλήλων που εμπλέκονται στην περιβαλλοντική διαχείριση είναι ο διαρκής εμπλουτισμός των στοιχείων και η βελτίωση της μεθοδολογίας ανάλυσής τους, έτσι ώστε να κατανοήσουμε σε βάθος τις περιβαλλοντικές πλευρές της λειτουργίας της Τράπεζας. Η γνώση που προκύπτει μέσα από τη διαδικασία κατάρτισης της παρούσας Έκθεσης αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τον αποτελεσματικότερο σχεδιασμό περιβαλλοντικών δράσεων στο μέλλον.

